

Florin COSTINESCU

SECUNDA ETERNĂ

**EDITURA
MUZEUL
LITERATURII
ROMÂNE**

Cândva călcarăm prin polen,
o, mai trăia pe-atunci Verlaine
și-n jurul nostru cai spumați
miresmelor erau dedați,

Și nechezau, lichizi, în frâu,
treceau prin aer ca prin râu,
cândva călcarăm prin polen
o, mai trăia pe-atunci Verlaine...

Roni Costache

ISBN 973-894-790-1

9 789738 947900

FLORIN COSTINESCU

SECUNDA ETERNĂ

Antologie

Selecția poeziilor și cuvânt- înainte

de Eugen Negrici

Cuvânt- înainte:

Poezia și conturul vaselor celeste

Florin Costinescu nu este genul de autor care pregătește, din sute de poezii publicate de-a lungul vieții un volum testamentar, cu speranța unei schimbări miraculoase de destin. Ori care poate visa că, trăind în aceste vremuri maneloide, cineva se va repezi să tragă semnalul și să oprească trenul uitării. Lista celor care au scris despre poezia lui - și chiar de la debut- este edificatoare. Critici de întâmpinare cu autoritate incontestabilă au identificat fără efort, liniile genealogice ale poetului, reflexivitatea blagiană, pâlpârile eroticii argheziene, tentația burlescului baladesc cultivat de „sibieni”. Nici decuparea marilor teme recurente (erosul, timpul) nu au pus probleme exegeților, iar obsesia formei, de fapt, a formelor canonice, a fost primul lucru care s-a putut reține.

Într-o cronică din 1988, profesorul Romul Munteanu- unul din primii noștri critici preocupați de înnoirea metodologiilor – își exprima neputința de a găsi – în felul lui Bachelard – o viziune unificatoare asupra poeziei lui Florin Costinescu. Diagrama poetică a acestui autor e, după el, prea diversă și „registru literar se schimbă în funcție de anumite stări poetice, pendulând între rima clasică, versul liber, balada parodică ironico-nostalgică și tonurile ușor desuete de romanță, căutate de altfel în mod programatic”.

Cititorul poate descoperi chiar în volumul de față trei-patru moduri poetice, diverse registre și câteva grupaje de poezie care țin seama de preponderența unei specii clasice și a unor cadre prozodice. Un astfel de grupaj conține, de pildă, *finaluri de sonete*, rezultate din detașarea „coroanei”, adică a ultimelor șase versuri din trupul sonetului - cele ce concentrează energia poetică a întregului, cristalizând aforistic. Ingenioasă, inovația nu este lipsită de efecte în ordinea expresivității: ne scutește de senzația de lentă, adesea anostă acumulare de propoziții cu iz silogistic și eliberează – ca orice formă amputată – aripile imaginației reconstitutive.

Dar dacă textele lui Florin Costinescu rezistă unei operații de reducere și dacă ne declarăm neputința de a descoperi *nexul* operei – să ne lăsăm pradă impresiilor și să înșirăm – și noi - darurile vizibile ale acestui fel de poezie care supune rigorilor prozodice și ceremonialului rostirii fastuoase – o sensibilitate calmă aflată continuu în căutarea unei secrete comuniuni cu *spunerea*.

În esență, poetul ne pare a fi, în ce are mai reprezentativ, un elegiac cu o reflexivitate discretă ce se tulbură doar la chemările magicului și ale simbolicului. Îi este dat să se simtă întreg doar înveșmântat în poezia veșnicului început de toamnă, a unui invariabil și melancolic septembrie, care evocă un recul melodios și diafan. Iubirea nu reprezintă, cum s-ar crede, numai centrul de foc al inspirației, motivul iradiant și transfigurator. Ivirea erosului ține de un ritual; ea aparține unui scenariu galant, voit desuet, dar cu funcție retorică generativă fără de care izvorul reveriilor nu se desfundă, fantezia nu prinde curaj și îndemnarea artistică nu își relevă performanțele. De altfel, ca la toți poeții adevărați, la Florin Costinescu nimic nu e explicit: prezența sentimentului rămâne să fie dedusă, metonimic, din semnele pe care le lasă aici-colo, precum în acest pastel: „*Noapte cu ușa*

deschisă spre primăvară / și somnul tău furișându-se spre sălciile de la marginea / lacului înmugurind crengile; // Somnul tău dezlegând bărcile de mal / poruncindu-le să plutească / împletind cuiburi de păsări / și așezându-le la încheietura de taină a crengilor..”

Multe alte aspecte ale poeziei lui Florin Costinescu implică *ritualul* și sugerează neclintirea în respectul tradiției, sfiala pe care o încearcă poetul în fața actului poetic în sine, oroarea față de orice formă de devălmășie îl recomandă ca pe un supus slujitor la curtea Marii poezii, care oficiază la altarul rigorii și al virtuților Formei, crezând cu tărie că substanța poeziei se cuvine să ia conturul vaselor celeste. Mai prozaic și mai exact, am zice că Florin Costinescu face parte din familia poezilor care mizează pe ceea ce J. Guillen numea ” *colacul de salvare al formelor*” și nu se lasă amăgiți de prejudecata că prozodiile sunt tiranii arbitrare. Regulile au ajutat totdeauna originalitatea să se manifeste și - după Valery- „*este poet cel căruia dificultatea inerentă artei sale îi dă idei*”. Iar poezia lui Florin Costinescu profită, într-un fel propriu, ingenios, de avantajele convențiilor prozodice și ale obligației de a cristaliza în forme fixe și ce are ea mai interesant e consecința funcției stimulative a prozodiei. E uimitor să observi cum umila rimă îl trage încet și parcă peste voința lui pe autor spre performanțe artistice imposibil de atins dacă poemul ar fost conceput pornind de la conținut. Iată cum îl împinge ea pe poet, spre exemplu, în genunea cețoasă a timpului, coborându-l spre începuturile imemorabile ale ființei pe o scară a trupurilor succesive: ”*Din trup în trup cobor ca pe o scară,/ văzut de nimeni; ruguri lângă ruguri/ pe cele mai de jos mi le-nconjoară, // Devremele-n azur năștea semninte/ de păsări în rotire; nenăscut/ un trup al meu creștea printre ființe,/ primul meu trup, rămas necunoscut. // Mi-e frigul, apă, iar târziul pâine; număr/ văzut de*

*nimeni cercuri în cărbuni;/ și lunec / spre fierbinte pân-la umeri,/ simțind îmbrățișarea
vastelor genuni (...)// (Din trup în trup)*

Ca și la alți autori (la Nichita Stănescu- de exemplu) - sub narcoza rimei- ochii închipuirii se deschid și poetul pășește pe un tărâm care nu e al lui. Să ne înțelegem, cititorul nu va da tot timpul peste astfel de viziuni tulburătoare, cum e aceasta a regresiei spre nenăscut și probabil nici nu le va căuta. Mai curând el va face altceva - se va lăsa furat de efluviile acestei poezii incantatorii glisând împreună cu ea într-o zonă a diafanului și a reveriei.

Și o va putea folosi ca remediu ori de câte ori se va simți copleșit de trivialitate.

Eugen Negrici

DEMIURG DE PRIVELIȘTI

Murmurul lumii

Fiu al lumii, murmurul lumii ascult ;

altar este petecul de pământ
pe care îngenunchez
învinovățindu-mă și dezvinovățindu-mă totodată
pentru văzduhul ce-l soarbe și-l pierde
dincolo de anotimpurile noastre;
murmurul lumii se ridică majestos,
ca aburul dintr-o pâine bine rumenită,
tremurător ca fumul biciuit de ploaie,
ușor ca sufletul fără vârstă al îndrăgostiților;
el este un continent plutitor deasupra pământului,
cu mări și oceane și munți
prin care cutreeră nestingherit.

Fiu al lumii, îi ascult murmurul neliniștit,
de aici din casa cu podelele crăpate
de creșterea rădăcinilor,
din casa mea unde un copil
abia s-a născut sporind măreția
acestui continent plutitor
cu primele lui respirații

Porțile aerului

Aer cu porți prin care se intră în aer,
în aerul lăuntrului, încă nerespirat,
al tuturor lucrurilor – alergând
din întrebare în întrebare,
Doamne, în ce infern am intrat?

Nimeni nu cântă, nu plânge – peșteri, dealuri
și șesuri – silabele sunt lilioci agățați de cerul gurii,
urechile ține a pustiu,
ceață – înainte,
o, aș înțelege acest întuneric cumpănind totul,
mult mai adânc mort, decât viu .

A muri, privilegiu și-a te naște afară
încă o dată să strigi ce-ai văzut...

Deschise dinlăuntru, porțile aerului
sunt pupilele noastre uitate în lucruri
înainte de-a ne fi născut

Balans întrerupt

O lacrimă totul a fost la-nceput,
rotindu-se, ne-a născut, ne-a-ncăput,

Înotam liberi în pupile de pești,
zvâcnind tot la des spre cele cerești,

Țărmii surpați lunecau rând pe rând,
nu se visau încă pământ,

Și totuși căzu, trăznet, prima fărădelege:
a lacrimii care-ncepu să sece...

Un altfel de asfințit

Între bătăile ceasului un relief se mișcă,
tragic înapoi, dureros înainte,

mor lucrurile de contururi precise
strigă un gând strivit de cuvinte,

Se-ntunecă nu doar când soarele-asfințește
și ochiul i se-nchide obosit,
un relief se mișcă – și-n clătinarea noastră,
desăvârșim un altfel de-asfințit,

E asfințitul care nu se vede,
în care agonia urcă-n rang...
și după ce colindă lumea toată,
se-ntoarce-n chip de bumerang...

Alfabet necunoscut

Dimineața sapă la rădăcina lucrurilor
dând roua la o parte – nu mai mult
decât ține viața primei secunde,
sapă în palma bătătorită a luminii,

Astfel se naște ziua,
scoțând capul ei somnoros,
cu broboane de vis pe frunte,
întrebătoare:

Ce vrea să afle săpând,
încordându-se?

De sub stratul subțire de timp,
de aer,
dat la o parte, pâlپând,
câteva semne indescifrabile...

Ce alfabet necunoscut
vorbește în numele adevărului?

Șansă

Șansa pietrei de a fi comparată cu o inimă,
șansa inimii de a se auzi bătând și prin ziduri de piatră.

Legea bastiliilor de a se năru.

Șansa ta, libertate.
(1987)

Tăvălugul

Peste somn, peste nesomn – tăvălugul,
legea lui este să înainteze, să strivească,
să îngroape, să apese grumajii
ridicați peste linia de demarcație
dintre pământ și aer;
el știe să niveleze
și să nu întrebe,
să calce cu ochii închiși
și să nu dea socoteală,
materia lui primă
este peisajul
pe care bucuros
îl transformă într-o imensă coală
pe care nu scrie nimic;

sub el copacii devin orizontali,
râsul orizontal,
suspinele orizontale,
cuvintele orizontale;
vertical – doar el,
tăvălugul...

14 martie 1988

Nașterea cuvântului

Cine te-a plâns, cuvânt, deasupra frunții noastre,
ce zeu și cer și ce lumină pură,
ce însetare de văzduh, de astre,
ne-a pus amarul, dulcele în gură?

Și cine ți-a prelins spre buze undelemnul,
din muguri stors cu teascuri ancestrale,
de unde ți-ai trimis spre noi îndemnul
de-a trece Styxul umbrelor în zale?

O răzvrătire - ntru rostire, sfântă,
precum a mării, bănui încă sus:
și ochiu-acela-n hora rotită ca o nuntă,
ivind cuvântul prim - și nesupus.

Flămândă, gura îl primi, visându-l,
fruct diafan, cu sâmburii-n formare.
Se lumină! Fusesse plâns cuvântul,
cuvântul care mistuie și doare.

Așa-l aștept, cum s-a ivit – cuvântul ,
cum fu prelins din vasele celeste,
ca lacrima venind el, mult-prea-sfântul,
ca semnul născător - și dătător de veste.

Lied

Poți crede în tot – a crede
alcătuire înseamnă,
pe temelie de verde,
pe temelie de toamnă,

Pe temelie de verde
jocul cu stele întrânsul,
pe temelie de toamnă

dorul și plânsul...

Din trup în trup

Din trup în trup cobor ca pe o scară,
văzut de nimeni; ruguri lângă ruguri
pe cele mai de jos mi le-nconjoară,

Devremele-n azur năștea seminte
de păsări în rotire; nenăscut,
un trup al meu creștea printre ființe,
primul meu trup, rămas necunoscut.

Mi-e frigul, apă, iar târziul, pâine; număr
văzut de nimeni cercuri în cărbuni;
și lunec spre fierbinte pân- la umeri,
simțind îmbrățișarea vastelor genuni,

Supune-te, tu , oarbă necredință
luminilor din temple ascunse în statui,
vegheate încă între vechi nisipuri
de ochii fără somn ai nimănu,

Din trup în trup cobor ca pe o scară
văzut de nimeni. Cu fruntea în religii,
mă dau întreg - cel clătinat de-afară
pe cel rămas integru în vestigii...

Ce semn e acesta?

Umblă ianuarie prin lume cu pași imenși de frig,
eu nu-l văd, nu-l aud,
trece ianuarie prin lume, prin mine,
o femeie se naște din toate câte le strig,
pe numele lor știut, neștiut.

Am strigat o floare de gheață și s-a topit,
am strigat o ramură albă și s-a făcut nevăzută,
am strigat spre cer – unde-i mereu câte-o nuntă

și nimeni n-a vrut să-mi răspundă

Nord

Întinse corzi pe care fructe cad,
cu sonuri blânde preajma-nmiresmează,
din toamnă-n toamnă: aur repetat
în care mici inele îngerii sculptează,

Fulgere scurte, teamă de amurg,
între un munte și o stea uitată;
și apele, aceleași, care curg,
din nordul rece-al lui a fost odată

Vers din Lancrăm

Adevărul pe care-l rostesc
îl fac ploile curcubeu
și-l aflu , pasăre, pe umărul meu,
și cerul e adânc
și cerul e curat,
inima devine-o planetă
în albastrul netulburat,
auzi-i bătăile, înaripatele,
sfîțesc neatinsul, departele,
se petrec alchimii în iubiri,
câtă frunză și iarbă,
câte mirese și miri,

Începe-ne, timp, de la mare
trupul prin care urcăm
și unge-l nesfârșit și adânc
ca un vers din Lancrăm

Dacă poezia

Dacă poezia este taina florii
înseamnă că prin ea trec albine;
fagurii sunt aproape.

Dacă poezia este sunet, secretă atingere,
înseamnă că prin ea trec veșniciile,
sub care nimeni nu este singur.

Dacă poezia este uimirea astrelor,
înseamnă că prin ea sună cornul
de aer înrourat al dimineților.

Dacă poezia e rânduiala lumii
înseamnă că și de la nașterea ei
se numără vârstele,
cu fiecare vers un alt an UNU
se-nscăunează
în lume...

Ceea ce spun (1)

Ceea ce spun aș vrea să semene cu o apă curgătoare,
bine ar fi să semene cu o apă curgătoare;
atunci s-ar asemui și cu un câmp,
și cu un lan de grâu,
iar culesul n-ar mai conține
să amintească de zbuciumul pâinii.

Ceea ce spun aș vrea să semene cu un copac,
bine ar fi să semene cu un copac;
atunci s-ar asemui și cu o poartă cioplită în lemn,
și cu statura fără vârstă a cioplitorului,
îngropat până dincolo de moarte în așchii
înmiresmând veșnicia.

Ceea ce spun (2)

Ceea ce spun vreau să semene cu un nor,
bine ar fi să semene cu un nor;
atunci s-ar asemui și cu o ploaie vestitoare de rod
și cu un curcubeu arcuit între aripile ciocârliei
și rădăcina somnoroasă a florii soarelui,
iar aerul și-ar trece palma ocrotitoare peste fresce uitate,
eliberandu-le din lanțul de veacuri al fumului.

Ceea ce vreau să spun vreau să semene cu un prag,
bine ar fi să semene cu un prag;
atunci s-ar asemui și cu un țârm
pentru întoarceri îndelung așteptate
și cu o streășină și cu fotografia părinților
înramată în vechi răsărituri de soare

Descântec

Un râu totdeauna pe dinainte ne trece,
de singurătate să ne dezlege,
de neuitare,
ne ia umbra și ne-o călătorește în mare,
dacă l-am vedea și-ar opri
din curgere apele argintii;

Ce ai, soare, cu el,
valul lui e moale ca blana de miel;
nu-ți coborî asupra-i răsufarea fierbinte,
valul lui s-ar ridica la cer, s-ar aprinde,
lasă-l să curgă
de viață lungă,
lasă-l, brâu să mă leg,
doar cu el,
nevăzutul, aproapele,
pământul ce-l calc,
e întreg

Desculț în altare

Întărrătau la mijloc focul cu plămâni,
în ultimul templu se născuse încă un zeu,
descoperiți, în genunchi, în fața icoanelor,
erau legați de cer prin mari lumânări de seu,

Pe frunte purtau flori de pământ și cenușă,
în priviri li se scufunda văzduh după văzduh,
în jur coloane creșteau din coloane,
din semnițe încă fierbinți de Amin și Sfântul Duh,

Trepte nevăzute își săltau marmora din adânc,
palmele ocroteau corolele fructelor viitoare,
tânărul zeu primea primele jucării –
lacrima, setea, iubirea, zâmbetul, împăcarea
și ieși din noaptea propriei nașteri
să intre, desculț, în altare...

Dar picurat

Întoarceri terminate-n pretutindeni,
ca-ntr-o nervură, ca-ntr-un ou;
un ochi - deasupra- stă la intersecții
și numără ecou după ecou,

Pe piept ne cade-o lacrimă, de rană,
dar picurat de-a dreptul dintre zei,
călătorim mereu spre pretutindeni,
purtând la brâu mari legături de chei,

Pe care le întoarcem în neliniști,
în așteptări și-n răzvrătiri târzii,
și ușile rămân mereu închise,
cu drugii imenși, de veșnicii...

Radiografie

Totul se vedea înlăuntrul lui distinct,
precum a-i privi din câmpie spre munți,
imediat după ploaie:
anii aveau înfățișarea unor arhipelaguri pestrițe
împrăștiate de vânturi potrivnice,
zilele, conturul unor meteoriți în miniatură
căzuți pe maidane insalubre;
orele nu depășeau mărimea locului de popas
pentru câteva vocale privilegiate;
secundele ocupau obscura suprafață
a unui punct final.

1987

Sub burniță

Înainte de a ieși din casă
și de a întoarce cheia în broască,
de a-mi arunca privirea spre cutia poștală
și a mă lăsa lătrat de câinele vecinului,
îmi apare în față o stradă care se pietruiește;
la fel, de câte ori mi se spune ceva despre certitudine
văd pietruitori lovind și potrivind din ochi
cubul acela de piatră rece și dur, în genunchi,
sub burnița toamnei.

Bat - și nu întreabă nimic. Pentru ei
trecătorii înseamnă numai picioare;
au îmbătrânit și strada nu va fi teminată niciodată –
asediați de guri cubice, de grămezi de nisip,
gata să le rumege identitatea.

Transcrieri

Capul lui Thomas Morus rostogolindu-se,
roata fără oprire a adevărului
pe dunga de jertfă
a cuvintelor.

*

Tărâm asediat de singurătatea fumului,
reculegerea vântului, urmele subțiri
ale păsărilor -
amintirea scrierii cuneiforme.

Mult mai prielnică

Haina de duminică
a pierzaniei: zâmbetul cu care
intri în infern sedus de făgăduința supraviețuirii;
zeii promit mai mult
cu cât sunt mai sus pe treptele depărtării de tine,
cu cât mai neînțelese sunt cuvintele lor
pe care trebuie să le repeți până la moarte;

Mult mai prielnică
este intrarea lor într-o livadă, primăvara,
supune-te verdictului pe care florile îl rostesc
anunțând fructul: „Fii condamnat
la demnitate tu,
cel de acum,
uită-ți zeii-
și liber vei fi”...

Sufletul fluviului

În preajmă, sufletul fluviului,
palpitând,
sufletul fluviului, împărțind egal
pe maluri, daruri ierbii și mărăcinilor,
tufelor cu fructe otrăvitoare și arbuștilor
cu frunze mustoase, mici boabe de rouă;
bucurați-vă, parcă spunea, și nu vă învrăjbiți,
aceasta-i doar apa,
ci restul în voi căutați-l,
malul al vostru e și voi, toate,
ale lui sunteți .

L-am văzut ieșind din adâncul undelor,
era tânăr și neîncoronat,
puțin adus de spate,
mergea gânditor și încet,
călugăr al apelor...

Nesfârșire

Nu toate au un sfârșit,
lumina caută pretutindeni lumina,
un om trăiește încă în gândul altui om,
planeta se-nvârte pe umerii lor
mai departe.

Ceea ce n-am văzut niciodată

Încă privesc ceea ce n-am văzut niciodată –
stau nemișcat de teamă să nu se clatine adâncul lucrurilor
transparent ca irisul Fecioarei Maria privind Pruncul,
prin care umblă – săgeți - pești strălucitori,
zvâcnesc meduze de culoarea văzduhului
și ard corali în tremur continuu.

Noi n-am putut vedea începutul lumii,
dar ni-l aducem aminte precum de ziua de ieri,
cu soare, cu fluturi, cu iarba
făcând tumbe primăvăratice
prin aburul primelor nașteri.

Am stat tinerețea întreagă la pândă,
să pot privi ceea ce n-am văzut niciodată –
nu știu de câte ori am adormit la porțile de aur
ale celor care nu se văd
pentru că sunt prea aproape sau prea departe,
nemărginite în taina lor rugătoare....

Voi sta toată viața de veghe
să pot privi cândva ceea ce
n-am văzut niciodată,
ceea ce nu se aseamănă
cu nimic din ceea ce vedem
totdeauna
ori doar câteodată .

De nimeni culese

Stalactite la streășina neantului,
astfel vă închipui, lacrime.

Îmi veți despărți
viața în două.

Stați acolo -
și nici un ger nu vă va învinge.

Împietrite, de nimeni culese, nu vă împacă
nici o atingere,
lacrime, lacrime.

Natură cu moară de vânt

Vântul trece pe lângă ea
și lemnul ei tace –
a uitat cântecul.

Nici urmă de boabe de grâu.
Singurătatea -
lungă odihnă.

Drumul de altădată s-a pierdut în pământ,
tras de ierburi amare și cârțițe;
carele grele – un oblon,
o roată, oiștea.

De acolo, de sus,
de pe dealul ros de carii
moara privește cu ochi împăienjeniți
apusul soarelui.

În cotloanele ei
copiii caută cuiburi de vrăbii,
drum lung – aripile semințelor de odinioară
se-ntorc pe umerii lor
îngeri de timp, nevăzuți...

O moară sus pe deal.

Și o lacrimă
pe care vântul o învârtește
în neștire.

Anii

Zumzetul lor e o muzică dureroasă,
ca un ecou depărtat,
zburând înaintea soarelui- răsare
cu soarele s-au întors, scăpătat,

Între ei aerul sună a gol,
pasul spre munte e-o ispită vicleană,
în întuneric, ca fluturii, anii,
între ei se lovesc – fugă și rană...

Octombrie

Fum în nervuri, aprinse ruguri,
în parcuri doar statuile nu mor,
iar aerul e plin de voci
parcă venind din Elsinor,

Ce replici! Umbre-și spun pe nume,
cândva au fost Polonius, Hamlet,
acum sunt doar copaci fără de frunze,
coboară ziua-n violet,

A fi sau a nu fi se-aude,
Shakespeare mai scrie-o replică pe vânt;
veniți la teatru, gata sunt actorii,
spectacolul va-ncepe în curând

Fără întoarcere

Călătoria noastră se oprește
sub acest cireș în care fructele
nu ajung niciodată la coacere,
drumul e cu atât mai neted,
mai fără opreliște,
cu cât este fără întoarcere...
câteodată cireșul lasă locul dudului,
nucului, salciei sau măslinului,
cea ce se mai poate numi
jocul destinului...

Vama umbrei

Să ne oprim ca într-o ceață,
ca-ntr-un altar de murmur blând:
voi, visuri, lacrimi, soare, viață,
voi, râuri veșnic lunecând,

Cum ne întoarceți în tăcere,
plutindu-ne ușor spre cer,
spre vama umbrei de durere,
spre marele tărâm de ger...

Cel ce mi-a spus

Cel ce mi-a spus tinerețea ce este
era un pământean foarte bătrân,
vorba lui semăna a poveste,
petrecută cândva într-un veac,
pe-un tărâm...

Numele și-l uitase demult cu supunere
și evlavie pentru propriu-i mister...
Tinerețea ce e? O scădere de numere
între stelele-n umblet ale aceluiași cer.....

Duh celest

Alunecarea și aburul
peste ființele noastre; începutul
își dilată pupilele de animal abia născut –
limba uriașă a timpului linge trupul
năzdrăvanului fetus;
totu-i mirare de munți în creștere,
de ape învolburate,

de iarbă fragedă, de albastru intens
și nevinovăție;
mâini nenăscute - pretutindeni ,
caută ceva ce nu știu, vor să atingă
colțuri și margini,
să măsoare distanțele prime,
saltul peste hău al himerelor –
și duhul acesta celest
aroma lor de taină și iasomie,
stând cumpănă
deasupra fântânii...
Neștiutoarele au deprins, iată,
mișcarea de translație
spre marginea timpului –
secundă cu secundă,
sunet cu sunet,
apus cu apus...

În piața mare a orașului

Mâine în piața mare a orașului,
unde din când în când prinde viață o statuie
și pleacă la plimbare pe străzi cu mâinile la spate,

noile colecții de modă ale sezonului,
vom afla adevărul.

Va fi multă lume acolo,
ca la căderea unui meteorit pe de-a-ntregul de aur,
ceasul din turn își va număra secundele,
precum căutătorii perlele scoase cu greu
din scoicile adâncurilor;

Adevărul nu-i o simplă gloabă biciuită din urmă,
de un căruțaș în zdrențe, pe de-asupra, alcoolic,
nici vreo cârpă, preș, sau muc de țigare
aruncat de la vreo fereastră deschisă;
el este Făt- Frumos,
el este mereu Făt- Frumos
chiar dacă adus de spate,
cu urme de ciomege pe brațe,
scuipat,

abonat la cantina săracilor;

Tribuna, costumată în mătase,
asortată cu abțipilduri eterice,
așteaptă nerăbdătoare invazia vorbitorilor,
specialiști ne-ntrecuți
în anatomia, fiziologia și biochimia adevărului;
iată-i în pervazul evenimentului,
surâd, își dreg vocile,
unii cu o pamblică în mână,
alții cu două, cu trei, cu mai multe –
ca întotdeauna,
se poartă pamblicile,
căci ce-i un discurs despre adevăr
decât o fluturare triumfală
de pamblici?

Până mâine nu mai este decât o noapte,
o aruncătură de băț,
nici atât : o subită dispariție de stele,
câteva ore – ascultați-le mersul pe cadrane
apăsate, monoton, soldătesc...

Amintrire cu Bob Dylan

Încă n-a sunat de dezgheț,
n-a sunat de lumină, iubito,
îmi vorbești de Bob Dylan,
de Amalia Rodrigues, degetele
îți alunecă ca pe clapele unui pian
sub versurile lui Robert Marteau:
„Ah, sunt în centrul lumii;
fluturii se-neacă-n rafale,
le simt aripile,
chiar colbul gingaș și desenul” ...

Bucură-te, îmi spui, jucându-te
cu lumina cârlionțată a veiozei,
cum obișnuiești cu cerceii – și noi,
da, și noi,

suntem în centrul lumii;
Yves Montand, cântă, ciulește urechile,
iar peste o clipă, cine știe, cu Ungaretti,
vom arunca semințe porumbeilor
din Piața San- Marco.

O, dacă vom fi cuminți,
ne va primi în audiență
însăși Statuia Libertății...

Încă n-a sunat de dezgheț,
n-a sunat de lumină, iubito,
dar tu m-ai adus în centrul lumii,
atât de simplu,
jucându-te cu lumina
cârlionțată a veiozei...

Demiurg de priveliști

Niciodată nu se hotărește îndeajuns,
niciodată nu-și pune opreliști,
rege peste vremelnicia trupului uns,
sufletul e stăpânul suprem –
demiurg de priveliști...

Transcrieri

Un ceasornic scufundat în sângele tău
neconținut îmi măsoară
cliple din care,
fragile,
se nasc aripile himerei,
pentru zborul de la o zi la alta,
pândit de vulpile toamnei.

Transcrieri

Viața – în cristalul îndelung șlefuit
al Utopiei,
suspendată între unghiuri și transparențe –
rufă înghețată
de frigul vidului.

Așteptare

Rânduiește-ți în cămară
cât mai multe întrebări,
din ele te vei hrăni,
iarna e lungă,
în gușa ciocârliei
este încă zăpadă.

Transcrieri

Obiceiul de a arunca sămânța
în brazdă și de-a aștepta –
omul, o duioasă spirală
între bobul de grâu
și vechile piramide.

Smog

Combustibil sacru, speranța, arde mocnit,
ca focurile de la marginea orașelor, seara,
peisaj cu lună îndoliată, o posibilă pânză
pentru galeriile luminoase din centru.

Fumul, un fel de rugă în picioare
a destinului, scrie pe cer în șerpuirea lui leneșă,
nume de oameni vii, noii născuți –
speranța renaște mereu din inocență

Umbră vinovată

E timp de umbră vinovată
e vremea gri, ca de nisip,
ceva stă pururea să cadă,
ceva își caută alt chip,

Statornicia plânge-n sine
în golul dintre amintiri,
vechi măreții: între ruine,
scuipați în moarte – sfinți martiri.

Mă uit în jur: statornic, vântul,
doar el stăpân rămas în scaun,
actor de circ însuși cuvântul,
făcând figură de biet claun.

E timp de vreme vinovată,
e vreme gri, ca de nisip,
și-un murmur tremurând văzduhul,
de parcă-ar blestema Oedip,
azi spulberând zăpada albă,
iar mâine măcinând nisip...

Secunda eternă

Totul este să vezi libertatea născându-se,
învăluită în aburii facerii,
să-i auzi scâncetul înțepând cu lumină
secunda eternă,
să-i pipăi carnea începătoare a mugurilor,
totul e să-i simți respirația – pasăre
la primul ei zbor – și să spui:
minunea se-ntâmplă,
minunea se-ntâmplă...

Clipa desprinderii apelor,
murmurul netemător al secundelor,
ce poate fi mai aproape de sufletul
tânjind după nemărginire?

Credința în primăvară
slefuieste până la sânge;
din oameni ai așteptării
face eroi.

FINALURI DE SONETE

Cercuri după cercuri...

Maria, cercuri după cercuri numeri,
fără sfârșit e jocul lor – mister...
le prinzi din ape, le-nvârtești pe umeri,
când râzi le despletești în cer,

Și-atunci în rara clipă-s fericite,
că universul le-a făcut orbite...

Mai pot spera o ploaie...

Mai pot spera o ploaie, o frunză lăcrimând,
pentru pământul care în palma lui mă ține?
Când simt nevoie-n juru-mi de gestul unui sfânt,
eu îl provoc, Maria, și el se naște-n tine...

În fiecare clipă în ochii tăi cuminți
oficiază tineri și subțiratici sfinți...

Tu nu-ți strigi bucuria...

Tu nu-ți strigi bucuria, mă lași să o presimt,
și-atunci o panoramă a mării mă răsfată,
și un alai de aripi, și-un fastuos Corint
ieșind din grea uitare, uimit, la suprafață...

Uimindu-mă, pe tine, Maria, te uimesc;
chiar ce-i adânc terestru are un nimb ceresc...

Porticuri vechi...

Porticuri vechi, o, bolți meșteșugite,
prinos arhaic, strigăt triumfal,
prin voi un cântec pedepsit e,
și sunteți azi decor pentru fundal...

E obsedantă larva; și obscenă,
iar noi, Maria, pe aceeași scenă...

Tu crești copiii...

Tu crești copiii și te crești pe tine,
ei zboru-nvață, tu cobori,
ei lin pătrund spre marile amieze,
tu tâmpla-ți culci pe plumbul unui nor...

Și treci, Maria, treci ne-nduplecată,
de fiii tăi iubită și prădată...

Dreptate-ți dau...

Tu crezi în clipă, eu în veșnicii,
dreptate-ți dau și tu îmi dai dreptate,
când ne gândim la timp suntem copii,
pentru o viață și-o eternitate...

Copilăroși din cale-afară
din zi, Maria, ne prefacem seară...

Ții două fructe-n mâini...

Ții două fructe-n mâini, nepământești,
cu viața mea și-a ta le cumpănești,
nici unul să nu cadă, să nu cadă,
de soare-i unul, altul de zăpadă...

Ne-ncearcă îndoiala, nu trufia,
ce echilibru este-n noi, Maria...

Un secol asfințește...

Un secol asfințește ca soarele-n grădini,
dar nu-s livezi oriunde, ci vai, și sterpe plaiuri
și anii lui din urmă apun și peste spini,
măreți rămân în fructe, chirciți în putregaiuri...

Priviți suntem, Maria, adânc, tulburător,
de-un secol ce ne cere iubirea-n ajutor...

Vechi visterii...

Vechi visterii-nnoptară în golul dintre veacuri,
se cheltuiră aur și sânge și orgoliu,
tot căutându-și leacuri s-au prăpădit sub leacuri
imperiile, Maria, și cine poartă doliu ?

Suntem și noi imperii – de arșiță și sete
păzind, rotund , hotarul a două verighete...

Vedeai odată...

Vedeai odată lunecând corăbii
pe-o mare-nchipuită, cu delfini,
și te temeai ca valurile-săbii,
să nu le taie pânza de lumini...

Anii, Maria, iată dau de știre,
că locu-i tot mai strâmt de-nchipuire...

Ci parcă mergi...

Ci parcă mergi când gândul te afundă
în bănuț nisip, ci parcă stai
în mijloc de torent și te inundă
o apă izvorând din luna Mai...

Când iar, Maria, dezprimăvărat,
un gând te-nalță peste ce-ai uitat...

Și vârsta te apleacă...

Tu, viforul, Maria, nu de la iarnă-l știi,
în propriul sânge-ți bate când liniște-i afară
și vârsta te apleacă spre vechi melancolii –
înălții plopi ai clipei cu frunzele de ceară.

Distanțele-s mai mari cu cât ți se promite
un rod ce se amână-n livezi ne-nmugurite...

Când ai răgaz....

Când ai răgaz în joacă un flutur desenează,
din cei primăvăratoci – roi tânăr de sclipiri,

în aerul ca apa cea bună dintr-o oază
pe care ai ajuns-o la ceas de risipiri.

Aripile, Maria, cum să le faci să zboare ?
Așteaptă până-ți crește din zâmbet și o floare...

La jumătate, ziua...

La jumătate, ziua de mijloc te cuprinde,
la capăt se răzbună pe gestul ei dintâi,
când spune adevărul, când, zâmbitoare, minte,
fidelă numai nopții mai poți să îi rămâi,

Maria, de lumină aș vrea să te desferic,
de nimenea trădată să arzi în întuneric...

Din rana cărei zile...

Din rana cărei zile acest șuvoi curat
se smulse dintr-o dată ? Izbăvitoarea undă
mă prefăcu din tină țărnamalt și inerbat,
cui datorez această mirifică secundă ?

Nu te întreb Maria, decât ce bănuiesc,
în voia lui lăsata-i doar globul pământesc...

Vezi, ziua e prea lungă...

Vezi, ziua e prea lungă, prea scurtă-n amintiri,
ne uită într-o umbră, ne află -ntr-o lucire;
ne bântuie , Maria, aceiași triumviri:
durerea și uitarea, aripa ta, iubire...

Și sfâșiați aproape de foamea lor vicleană
reînviem, mai tineri, prin fiecare rană...

Arenele sunt goale...

Arenele sunt goale; din vechea faimă-a lor
rămase numai piatra...Calcă încet, Maria,
prin lumea răstignită în ultimul ei zbor,
din moarte contemplându-și trufașă, măreția...

Ne saltă-nchipuirea, ruina ne coboară,
o, viața cu secunda, zgârcită, ne măsoară...

Se vinde tot..

Se vinde tot și totul e de schimb,
bazaru-i plin și gureși precupeții,
cartofi, idei, bureți, ciosvârte, timp,
bucăți de cer vând până și ereții...

Spre geamul nostru dinspre mâine,
își vinde rana până și un câine...

Din amăgirea noastră...

Din amăgirea noastră, precum din flori ghirlande,
se împletesc cununi-nceputului de veac-
o versiune nouă-a serbărilor galante

lipsindu-le mazurca și zâmbetul în frac...

O Romă moare-n sine în fiecare zi,
regină se visează chiar și culoarea gri...

Nu ceri nimic

Nu ceri nimic, Maria, nicicând n-oi fi datoare,
nu-i ruga pentru tine; o sfidezi,
nu-ți cauți împrejur asemănare,
îți bate timpul chipul pe monezi...

Rășfrântă-n gol prin anii ce se-aștern,
îți vei plăti cu ele fuga de infern...

Cu vârstele în față...

Cu vârstele în față parcă-am veni din câmp
loviți de-o iarbă deasă; mai blândă-i biciuirea!
Eu coborând o vale, tu greu urcând un dâmb;
cerșim în van la păsări ce-am renegat – plutirea...

Un pas și ades nu primul, te-nvață să-nțelegi:
un adevăr există și-n ceea ce renegi...

Templele promise

Din așteptarea noastră, prea lungă pentr-un veac
sărac în dărnicie s-au înfruptat scaieții,
din templele promise vedem atât: un prag

ros fără îndurare de gresiile ceții...

Prădare nu înseamnă, Maria, doar a lua,
ci-ades e mai cumplită prădarea prin a da...

Ci iarna asta...

Ci iarna asta, turbure plămadă
de alb, nealb, de umbre, de zăpadă,
sub cerul ei fragil, de gheață,
ne vom schimba, privindu-ne, la față...

Cu cât , Maria, te cunoști,
cu-atât te-ndepărtezi de răni și măști...

Din somnul tău

Din somnul tău cu lună dă-mi visul să-l colind
prin somnul meu cu soare retraversând amieze –
pierdut și regăsit, copil în labirint
din visul tău voi face sub cumpenele treze...

Spre-a ne găsi o dată am rătăcit atât
cât n-au bănuți în salbe țigăncile la gât....

Doi miri...

Doi miri sunt plopii tineri – lumină și uimire,
de când există, iată, acuma i-am văzut,

par să ne- arate-n ceruri ceva ce-a fost sclipire,
desprindere prin ardere, de lut...

Oglinda fără margini a unui ochi - priveghi
scrutează în destine – marea, val și legăni...

E ca de plumb orașul...

E ca de plumb orașul, pe zidurile reci
o toamnă desenează o pasăre-n derută,
nici să rămâi nu poți și nici nu poți să pleci,
Maria, resemnarea pe gânduri ne sărută...

Universală toamnă, pe loc ne țintuiește –
și vântul care urlă mai straniu când lovește...

La- ntretăieri de drumuri...

La- ntretăieri de drumuri dau iama visători,
prin iedera crescută cu voluptatea spumii,
a vechilor iluzii – sălțați de subțiori,
ei încă speră-n leacul de vindecare a lumii...

Bolnav de-o boală sacră ei nici nu pot muri,
să- i ocrotim, Maria, pe-acești bătrâni copii...

Nesomnul nu-i de noapte...

Nesomnul nu-i de noapte, ci mai ales de zi,
pedepsitor acesta-i cum peste fructe-nghețul,

o, celălalt doar joc e într-o culoare : gri,
un vis, o nălucire – atât îi este prețul...

Ferește-te, Maria, chiar dacă n-ai vreo vină,
de-a deznădejdii umbră – nesomnul în lumină ...

Nevinovat e pomul...

Nevinovat e pomul de roadele-i prea multe,
nu-l dojeni că floarea-n neștire i-a legat,
nu-i măcina puterea silindu-l să te-asculte;
c-un gest binecuvântă-l că te-a îndestulat...

Nu l-aș putea, o clipă, în fața ta susține,
de n-ar fi fost, Maria, sădit, crescut de tine...

Nici efemera umbră....

Nici efemera umbră, nici trecătorul nimb,
nu iartă clipa care le năruie-n ruină,
în deznădejde, oarbe, se-nlănțuie de timp
și rup din trunchiul zilei un ramur de lumină...

În mâna ta, Maria, el înflorește iar
și seve dau năvală ca ruga în altar...

Ni-i casa doar ferestre...

Ni-i casa doar ferestre și nici un zid urcând,
astfel am înălțat-o cu trudă și cu sete,
încăpătoare casă, ca spațiul unui gând,
sus coperiș de stele,iar jos nici un perete...

Când zguduită-i ziua, Maria, de ecouri,
spre noi coboară îngerii din diafania nouri...

Noi preamărim...

Noi preamărim , Maria, prea des un anotimp,
iar el, în schimb, ne scade și ne jertfește steaua,
ne izgonește zeii, cei veșnici, din Olimp,
ne fură limpezimea și ne-ntinează neaua...

De vom dori vreodată să-i cerem îndurare
ne va strivi surâsu-i cu - aceeași nepăsare...

Peceți la pândă...

Peceți la pândă, ploaia lor mărunță
și fluviul de-altădată doar strâmtori,
lumina ce-o știam e mai cărunță
și ziua a uitat că are zori...

Ne-o- ncape, nu ne-o- ncape Arca,
noi vom citi, Maria, din Petrarca...

Pieziș privesc spre mine...

Pieziș privesc spre mine cei burdușiți de glorii,
li se hlizesc pe umeri galoanele de vată,
de-atâta strălucire li se dilată porii,
spre geniul lor și gheara de cârtiță arată...

Nimic neverosimil, chiar sumbrele vedenii,
privește-le, Maria, pot să ajungă genii...

Podoabe poartă ziua...

Podoabe poartă ziua și încă de-mprumut,
cu ochii ficși privește la marile vitrine,
bătrână fată stearpă trăiește un trecut
pe jumătate minte de-abia de îl mai ține...

Tot caută adevărul; privindu-ne din spate
ea-l bănuie pe-aproape de o eternitate...

Rămâi ne-nduplecată...

Rămâi ne-nduplecată în tot ce crezi și speri,
pădure fii când astfel ți-a poruncit menirea,
nu te-nsoți vreodată la drum cu Nicăieri,
ce nu dezlegi cu vorba, pătrunzi adânc cu firea...

O, adevărul florii cu care te-nvecini,
nu este în corolă, ci jos, în rădăcini...

Re-ntoarcerea să-ți fie...

Re-ntoarcerea să-ți fie mereu răscumpărarea
a tot ce-n vis rămase și n-ai putut salva,
astfel îți spun și zeii, cei netemuți, și marea,
se aurește clipa sub respirația ta...

Recuperează veacul prin tine-n disperare,
Maria, o lumină ce a uitat c-o are...

Să mai rămânem...

Să mai rămânem în acest pronaos
de aer zugrăvit cu vechi ferigi,
bărbatul ce te-a smuls din haos
părere e, zadarnic îl mai strigi....

Maria, și durerile se-nsumă
nu numai huma peste altă humă...

Să râzi înveți...

Să râzi înveți cum mersul altădată,
puțin câte puțin – nu știe nime,
de clovni în mari arene ești chemată,
se joacă-n cavalcadă pantomime...

De râzi prea mult, Maria, nu uita,
că bucuria-i, totuși, altceva...

Stau măștile în cuie...

Stau măștile în cuie... Culori țipă egal,
Maria, ne-nconjoară reflexele șirete,
o veselie sumbră pe un acord final
și-o pierdere-n vârtejul săpat de piruiete...

C-o lacrimă căzută pe-un curcubeu târziu
te-ntrebi de mai ești vie, mă-ntreb de mai sunt viu...

Îmbătrânit e semnul...

Îmbătrânit e semnul egal între coperte;
cu câtă resemnare, cândva, îl desenai,
chem clipele acelea, iubito, să te ierte,
că le-ai văzut prin ceață purtând același strai...

Și ele vin, Maria, pereche, nepereche,
să te elibereze de o greșeală veche...

Spre seară, toamna...

Spre seară, toamna focuri pe ziduri nalte aprinde,
de știre dau că fructul s-a limpezit pe ram,
desprinderea de floare, o, încă e fierbinte,
ca aerul cu care în zori ne-nfășuram...

Păstrează-l lut și lasă-l să ne-adie,
căci vine de demult, din veșnicie...

În calendar, decembrie...

În calendar, decembrie colindă
și reni se-nzăpezesc în fila lui,
tu înrămezi un cântec în oglindă,
în cântecul pe care uiți să-l spui...

Tăcerea ție însăți ți-o redai
cum și-o redă , Maria, pădurea dintr-un nai...

Nu te îndeamnă nimeni...

Nu te îndeamnă nimeni de tu nu te îndemni
spre fructul ce al tău e, pe drept ți se cuvine,
n-ai cui să-l ceri, ci ia-l ca pe un semn,
că-ți mai aduci aminte, Maria, și de tine...

Nu te uita cu totul în câte izvodești –
poți exista în lucruri, dar în lumină – ești...

Nu ceri nimic...

Nu ceri nimic, Maria, nicidecum n-oi fi datoare,
nu-i ruga pentru tine – o sfidezi,
nu-ți cauți din orgoliu asemănare,
din mâna ta mănâncă nenăscuții iezi...

Și foamea lor ca plată-n palmă-ți lasă
un zvon de iarbă nouă și struguri tămâioasă..

Noi râuri am fi fost...

Noi râuri am fi fost robind stihia
dacă-ntre munți, cândva am fi visat,
mă-ntreb acum și te întreb, Maria,
când arde-n noi un soare vinovat,

De ce uitarăm să ne fie bine,
înveșniciți în mare, să ardem albăstrime ?

Maria – am strigat...

Maria – am strigat spre primăveri
și mi-ai răspuns din mâine și din ieri;
din azi , nici un ecou primit
semn că-nnoptezi în toamna unui mit...

Nu numai eu te caut, nu
ci și iubirea care te-ncepu...

Întors din vis...

Întors din vis mă reîntorc în vis,
astfel de tine fug - și mă apropii,
aleg ce altcândva mi-am interzis
și-aud cum cresc, din foșnetul lor, plopii...

Nu-ți sunt, Maria, nu-ți voi fi stăpân,
căci nici să plec nu știu, nici să rămân...

Curg nuferi...

Curg nuferi peste somnul tău, Maria,
natura săvârșește dulci erori,
eu nu credeam că voi ciopli vreodată
un pat în cântec de privighetori,

Un stol întreg și-a dăruit cântarea
și munții să te legene și marea...

Nu poate fi tristețea...

Nu poate fi tristețea mult așteptatul scut,
e zaua ei subțire, chiar nobil de-i metalul,
adesea pe tristețe cuțitele și-ascut
războinicii de-o clipă - și trecători ca valul,

Când dau ocol , deasupra, întunecați, ereții,
învinge mai întâi armurile tristeții...

În urma ta...

În urma ta vegheată de-un plop tremurător,
plecat din el și supt de- a înălțimii boare,
cu mâna face, parcă, din vechiul Elsinor,
un rege fără sceptru, cu fruntea-n însurare,

Ce-ar vrea să spună încă târzia lui mărire?
El este lumea însăși trecută blând în fire...

Lin înserarea mea...

Din ziua ta începe lin înserarea mea,
din zorii mei se naște amurgul ce te-ncearcă,
din raze și din umbre spre-a nu ne-nstrăina,
am făurit , Maria, o salvatoare Arcă...

Cu inimile vâsle vom fi atenți la stânci
cu cât ne-o vrea incendiul din apele adânci...

Armuri de cer, fluide...

Armuri de cer fluide, petale străvezii,
te apără, ca harul întreg să îți rămână,
ci alergând spre tine alerg înspre copii,
oricând, balanță vie, te văd, cu ei de mână...

Cu ei în echilibru, tu cântărești pământul,
de propria-i cădere-n tăcere apărându-l...

Nimic nu udă lacrima

Nimic nu udă lacrima să -nvie,
ea mai ales usucă, vestejește-
în palmă, prinsă - i bob de veșnicie,
o, palma ta o îndumnezește,

Îndemnul tău o saltă și-o subjugă,
de parca-ar asculta din cer o rugă

Prea des

Prea des nu spune nu, nici da nu spune,
descumpănește lumea o –mpărțire rea,
cu toate cele rele, cu toate cele bune,
Maria , omenirea-i și în seama ta...

Tu-i dai mai mult – ce ea încă nu știe,
și uneori ce n-are – măreție...

Stă-n cumpănire steaua

Stă-n cumpănire steaua pe care nici n-o vezi,
cu urma tălpii tale în lutul dimineții ,
din care vrăbii iuți și boturi mici de iezi
beau roua tremurată sub lunecarea ceții,

S-ar clătina pământul de pasu-ți iar lipsi,
Maria, calci pe noapte- deodat ' se face zi...

Oricât de singuri

Oricât de singuri fi-vom la ceasul desei ceți,
noi doi aceeași lume vom desena pe clipă -
pe pergamentul ultim vor lumina peceți
închipuind, rotunde, un fâlfâit de-aripă...

Din depărtări vecine vom face un regat,
din care timpul, o vreme, a plecat...

Aripi planând...

Aripi planând ne mută în priviri
un cer ar zborurilor sublime –
sub el, noi doi, Maria, veșnici miri,
deasupra-ne, ocrotitor, Sfânta Treime...

Vegheați,dăm seamă, prin statornicie,
dumnezeirii care ne adie...

Cresc crini...

Cresc crini în dimineața adâncului tău dor
de răzvrătirea –albastră a mării nesupuse,
ca să ajung la tine trec prin mireasma lor,
ca printr-o galaxie suavă de meduze...

Ce-a fost cândva – și-acum e doar idee,
renaște-n trup de tânără femeie...

Aceste ramuri, două...

Aceste ramuri două susțin același cer,
același vânt le-adie, același trup le poartă,
le-ntemnițează iarna același aspru ger,
nu-s gemene, Maria, prin sevă, ci prin soartă...

Scrum și scădere-n hăuri le ar fi fost ființa
în lipsa unui mugur regesc: îngăduința...

Răsplata-i pe măsură

Răsplata-i pe măsură – ci iată-s osândit,
o, anii numărându-i îi luminez cu tine –
și mal și apă suntem, pustiu împădurit,
din două vieți , iubirea, alcătui un sine...

Și sinele acesta cu marginile abrupte
e-o pasăre captivă, cu aripile rupte...

Cules de vii

Cules de vii – și bruma; deodat' surâsul tău
și vinul care curge în cămile domoale,
o închinare-n toate-i – și-n bine și în rău,
cutremure-se cerul de-armuri și de pocale

Noi măsurăm, Maria, cu viața ce ni-i dată,
aceeași adâncime în veci nemăsurată...

SPAȚIUL CU MINUNI

Femeile

Limpede-curgător le este părul spre umeri învolburat
în oglinda ochiului de bărbat,
ochi de felină - întunecă și destunecă,
când printre degete lunecă,

Apă în ape trupul le-ar putea fi,
noapte în noapte, ziuă în zi,
dintre toate acestea nu este nimic;
un lan numai, spic lângă spic,

Soare, coace-l ușor, soare, străbate-l încet,
ca o mână uimită peste-un străvechi alfabet,
lună, crede că-i mare, spune-i vântule, val,
depărtare – punct lângă punct cardinal...

Taina tainelor

Ție taina tainelor ți se cuvine,
spusă de cei vechi în psalmi, șoptit,
sufletul să-ți stea între lumine,
bucurat de-un cântec infinit,

Magi vestiți, împovărați de rugă,
străbătând nisipul dintre lumi,

să te-mbogățească cu o fugă,
dincolo, în spațiul cu minuni,

Și să vezi ce nu vede oricine,
și nici eu nu văd privind în gol,
mari grădini plutind , de fructe pline,
pe miresme ce le dau ocol,

Să mai vezi în ceața de-nceputuri,
cum se nasc în aer zboruri noi,
păsări ce n-au fost, magnifici fluturi,
doar visați cândva, demult, de noi,

Și apoi când tu te miri prea tare,
magul cel mai tânăr dintre magi,
să te-afunde-n propria-ți mirare,
ca-ntr-un cer cu nuferi și cu fragi,

Și să-ți spună taina tainelor ascunsă
într-un munte sacru, cu ecou ciudat,
taina nejertfită, taina nepătrunsă,
care-n răsărirea-i ne-a purificat.

Februarie 1988

Uitare de țarm

Mai mult decât
o ancoră mă ține
legat de clipă
dragostea de tine,

Plutesc pe valul
răsufării tale
și uit de țarm
și puncte cardinale,

Mi-e bine unde-i
mai adâncă apa,
o aripă de pescăruș

ți-e pleoapa,

În degete subțiri
ții vămi de soare
prin care trec
în cete căprioare,

Tu raiului te-ai dăruit -
măsură,
cu tot ce ai,
sfințenii și făptură.

Decorație

Pentru răzvrătită voastră iubire
primiți medalia de nisip
cu eșarfă de vânt...

Pastel

Noapte cu ușa deschisă spre primăvară -
și somnul tău furișându-se spre sălciile de la marginea
lacului înmugurind crengile;

Somnul tău dezlegând bărcile de mal,
poruncindu-le să plutească,
împletind cuiburi de păsări
și așezându-le la încheietura de taină a crengilor.

Între brume

Toamna la cules de brume,
să-ți dau dragoste și nume,
când e bobul mai argint,
mai rotund, mai aburind,
când e bobul mai visare,
mai tăcere și mai boare,
mai devreme, mai trecut,
mai privire, mai sărut,
când e bobul greu-ușor,
mai cădere și mai zbor,
mai frumos, mult mai frumos,
să mergem toamna pe jos,
la cules dumnezeesc
între brume ce iubesc...

Să scrii o scrisoare

Un lucru firesc:
să scrii o scrisoare de dragoste;
te uiți în preajmă și toate îți sar în ajutor:
scrumiera, becul de sub abajur; o, am uitat-sertarul
în care ții hârtia de scris, clanța cu care ai închis ușa,
nasturele cu care te joci din când în când, fereastra dinspre stradă,
vrabia care s-a așezat pe firul
de telegraf...

Toate îți vor dicta câte un cuvânt.

Mare noroc dacă pe coala de scris
s-a rătăcit o furnică.

N-o amenința,
las-o să meargă cum dorește :
nu-ți rămâne decât să unești
punctele prin care a trecut.

Apoi poți semna cu cea mai mare tandrețe...

Stăpâna păsării colibri

Mâine vom merge în piața
cu păsări exotice;
îți voi cumpăra o pasăre colibri,
pentru fiecare surâs aplecat –
creangă plină de floare- spre mine...

Deocamdată număr crengile
acestui copac suspendat
și nu știu cum se face
că le pierd șirul;
mereu iau numărătoarea de la capăt
cu speranță și înverșunare,
una,
două,
trei...

Crengile se lovesc una de alta,
fiecare vrea să fie numărată prima
se adună-n mănunchi,
se desprind,
frăgezind aerul...

Pregătește-te de încoronare,
ca pentru o zi de duminică.

Mâine vei fi stăpâna păsării colibri...

Râu de maci

Nu ne fie de deochi,
vara ne privește-n ochi
și în iarba lor cerească
drumul dă la cerbi, să pască,

Dacă suntem norocoși,
cântă-n ei și doi cocoși,
cu soare-răsare-n guși -
și ne bat cu ciocu-n uși,

Nu ne-ascundem de nimic,
vara ne culege – spic;
tac în visul tău - și taci
și-auzim un râu de maci

tot curgând și nevăzându-l
bem din apa lui, presfântul,
cu pocale neîntregi,
vechi, rămase de la regi...

S-au copt merele

Durerea începu dintr-o dată,
pomul își simți coroana împovărată;
mai ieri, când dădeau târcoale ielele,
nici nu-și bănuia, legănându-se, fructele, merele,
le știa, cum ieșiră din floare, cuminți și parcă
legate cu funte,
așteptând să crească și să se facă rotunde,
dar acum au devenit certărețe
mai ales că sunt din cele crețe.

Așezați-i pomului o oglindă în față
să-și vadă dolofanele cum se răsfață..

Strigă toamna din toate puterile:
s-au opt merele, s-au copt merele..

Ci iarăși

Ci iarăși vorbelor nespuse ne supunem,
cetăți păzite, halebarde, scut ,
și suliți argintii ne țin ostatici
în pivnițe din care vinu- a fost băut,

Amvon prădat de propriile vedenii,
sub chei rămase lucruri fără preț,
ci iarăși vorbelor nespuse ne supunem
și auzim cum carii descojesc pereți

Câte doi

Uite prea sfintele noastre cuvinte
cu ne aleargă înainte,
de o viață și de o moarte;
suntem noi cei de foarte departe,

Uite dincolo marea, albastrul suav,
pământul, uite-l aici, sincer și grav,
uite marea, pământul, uite-ne și pe noi
venind din iubire doi câte doi.

Primăvară răzvrătită

Ascunde-ți chipul de ivirea ierbii,
te caută cu setea cerbii,
te vor găsi, te-or bea cu sfiiciune,
ca pe-o lumină, ori ca pe-o minune,

Spre mine doar întoarce-ți trupul tânăr,
ca să te port ca pe un miel pe umăr,
tu, primăvară, pururi răzvrătită
în libertatea ta dezlănțuită.

Jocuri sfinte

Mai risipită-n clipă ca o boare,
ființa ta o regăsesc în rugii,
de zmeuriș de toamnă-n înserare,
precum silabisirea unei rugii...

Cu tine-a zmălțuit jur-împrejurul
o mână nevăzută din văzduh,
dînd în vileag iubirea, harul, purul,
și nimbul preamărit de Sfântul Duh,

Astfel va fi-nceput, ca-n jocuri sfinte,
zidirea de sub iedera dintâi,
ce ne urcă spre zodia fierbinte,
cu miez de rodii și tămâi,

Te văd iuțindu-ți pasu-n sus,
stărnind celestele petale...
grădini cu ciocârliei-n auz
îți pun mirezme sub sandale,

Mai risipită ca o boare,
ființa ta o regăsesc pe rugii,
de zmeuriș de toamnă-n tremurare,
precum silabisirea unei rugii...

Dacă

Dacă ai fugi în neștire te-aș prinde,
odată și-odată,
ah, buzele tale aburinde,
luna abia scăpătată,

Dacă ai fi himeră în veci lunecoasă,
prin propriu-mi gând,
te-aș ajunge, vâlvătaie geroasă,
dintr-o alergătură, curând,

Dar tu, neantul sfidându-l,
exiști, poți să-nvii și să mori,

lovind iubirea cu gândul,
cerni stele norocoase prin pori,

O pulbere-albastră, subțire,
te-nvăluie din tălpi până-n cap,
când ești mai aproape,
te pierd și te scap,

Dacă-ai fi nălucă te-aș prinde,
atunci sau acum,
dimineața absența ți-o vinde
și o cumpăr cu bănuți în rotire, de fum...

Tropot fără sfârșire

Tu vei veni plutind, ca o vestală,
în carul princiar ce ți-l trimit,
purtând hlamida sărbătorilor de gală,
cusută-n fraged fir de infinit,

Eu voi veni cu-n trup din cele nouă,
cu cel mai tânăr fremătând - și mai suav,
pe-un cal cu șa și scări de rouă,
și el de așteptări bolnav,

Va fi un tropot fără de sfârșire,
ecou după ecou va răsuna,
și fi-vom noi albastra amintire,
când aerul ce ne-a-ncăput va mai vibra...

Desen

Vorbești de tei
sub coroana teiului –

mireasma te va înconjura,
ca o turmă nevăzută de miei,

Tropotul abia auzit –
căderea florii,
aștepta-vei o noapte,
să te legene zorii

Sub tei
totdeauna-i o casă,
rămâi, pleci și revii
femeie frumoasă...

Roua visătoare

Aerul acesta lovit de coapsa
ta sunându-mi în urechi,
ca bronzul atins de briza mării
în care își fac cuib pescărușii;
aerul acesta foșnitor,
ca o pădure de primăvară
prin care se furișează iepuri
cu boturi fosforescente,
aerul acesta magnetizat
de roua visătoare a dimineții,
da, aerul acesta prin care merg
de parcă aș zbura deasupra pământului
suspendat de o păpădie..

Fruct de zăpadă, visarea

Promite-mi acel fruct de zăpadă
suspendat între mari așteptări,
lasă-te prădată și pradă
cruciadei sfintei visări,

Lunecăm pe cuvinte ca-n sănii
trase de reni argintii,
anii, doar anii să ni-i
ferim de pulberea ce ne poate muri,

O distanță ne caute, oarbă,
cu mâini flămânde și reci,
golul nu poate să-absoarbă,
clipa pe care mi-o treci,

Aducătoare de vești este seara,
mereu îmi spune: în curând....
fruct de zăpadă, visarea
apleacă o creangă de vânt.

Trup, privire, auz

S-a-mprimăvărat în destine –
zodiile vestesc întineriri,
spațiul dintre mine și tine
e un ochi fulgerat de uimiri,

Un zbucium al mării se-aude,
parcă –ar traversa-o Ullys,
e timpul fugii, iubito,
în spațiul, zeiesc, interzis,

Urcătoare e ora spre tâmples,
ca seva spre frunza de sus,
un cer rotitor ne cuprinde,
trup, privire, auz,

Un freamăt de aer în clipe,
auzi-l ca-n cornul cântând
si noi doi ce ne pierdem,
în pădurea lui ești, în pădurea lui sunt...

Eu te-am visat

Eu te-am visat, iubito, trecând înot un râu,
tăindu-i volburarea furtunii din adâncuri,
cu voluptatea care desfide orice frâu -
purtați pe frunte cerul, iar stelele în sfârcuri,

Stropi luminoși în stoluri se prefăceau în jerbe,
închipuind comete ce vor fi fost cândva,
Gauguin te-ar fi numit, desigur, culoarea care fierbe,
furând astrala clipă pentru izbânda sa.

În lunecare, norii, închipuiau Uimirea,
din ochii de zei tineri, flămânzi de fructul-val,
adulmecând înotul, vânându-l cu privirea,
se scufundau în vina din gestul ancestral.

Ce râu a fost acela? Ce maluri l-au ținut?
și ce izvor în transă l-a aruncat spre tine,
să-ți ia în brațe trupul, să-l poarte în sărut,
ca într-un ritual noptatic al spațiilor divine?

Eu te-am visat, iubito, trecând un râu înot,
și râul era noapte sau zi în zori, ori seară,
curgea năvalnic râul; Gauguin spunea: nu pot
să-i prind culoarea. Și-i pentru prima oară...

CEASUL DIN TURN

Prapuri cenușii

Faptul că știi să privești în față,
să nu te-ncovoi, să strigi,
chiar dacă nu te aude nimeni,
te face invulnerabilă, speranță a mea,
având siluieta florii soarelui .

Adevărat,
multe trecură fără să lase vreo urmă
în clepsidrele timpului, au fost duse de ape
și înecate în mълuri vълcoase;
stърnită de vreo pală de vълnt,
nici cenușa nu-și mai aduce aminte
de profeții minciunii;

Și totuși, nimicul
e tot mai avar în juru-mi,
sună neobosit în trompete, bate
în tobele lașității și cântă imnuri
de proslăvire a ceții;

Ieri l-am văzut mărșăluind
pe străzile cetății, aplaudat din balcoane,
fluturând prapuri cenușii,
a victorie....

Doamne,
ce batjocură a ideii de măreție...

Ogari elastici

Când ies în lume
iau totdeauna cu mine câteva cuvinte
foarte ascultătoare; un fel de ogari elastici
mândri de zgărzile lor lucitoare.
Salut în dreapta și-n stânga,
mă aplec ceremonios, mânuind
cu dexteritate jobenul;
ogarii pur-cuvânt fac minuni,
mai ales pe strada protipendadei,
unde s-au introdus de curând lămpile
cu gaz de iluminat(ce invenție, monșer..)
unde se poartă intens larnionul și lanțul de ceas
prins de reverul hainei;
ce mult se bucură băcanul când mă opresc
în fața vitrinei și-i trimit un cuvânt
ca să-i laude colonialele; în extaz
cade și croitorul când primește și el
vizita câtorva cuvinte lăsate din lesă
să i se gudure la picioare:
unul îi laudă croiala savantă, altul stofa ,
nasturii, butonierele, nu mai vorbesc de ceilalți
negustori de pantofi, papioane și odicolon,
de șireturi și cremă de ghete, de dantelă ultra fină,
nu mai vorbesc de funcționarii
cu cărare pe mijlocul capului,
cu flori la butonieră și miros de hârtie veștedă,
care nu mai prididesc să ia în brațe cuvintele,
să le mângâie blana și să se fotografieze cu ele.
Întors acasă le perii cu grijă de praf,
le dezpăduchez,
le caut locurile în dicționar
și trag zăvorul.
Când ies în lume iau cu mine totdeauna
câteva cuvinte foarte ascultătoare.
Cu ele hrănesc din plin vanitățile omenești
și pot merge fără să fiu tras de mânecă...

În vechi orașe

În vechi orașe aș vrea să ajung ,
cu zvon de turniruri, cu tropot de cai,
cu sâni ascunși în dantele,
să-mi sângereze cămașa de lichenii zidurilor,
să-mi înghețe sângele în catedrale nerestaurate,
să mă lovesc de armurile invizibile ale cavalerilor
retrași de mult în muzee de ceară....

În vechi orașe aș vrea să ajung
la orele dimineții,
când sună cornul trezirii și amanții ies pe furiș
pe uși dosite vederii, să aud vocea dogită a dogarilor,
a fierarilor, a vânzătorilor de păsări exotice,
să-mi zdrobesc pumnii bătând în poarta cetății
și-n urechi să-mi cânte roțile caleștilor pe drumuri de lemn,
înjurăturile și trâmbițele oștenilor
plecând voioși spre războaiele lor de o sută de ani,

Voi asculta în genunchi ritmul dantesc al tobelor,
glasul toboșarului citind ordinul primului cavaler despre
condamnarea la moarte a ultimilor trădători;
un minut de reculegere
la numărarea capetelor abia căzute
după buturugile roase ce vor ajunge înfipte la porți...

În vechi orașe aș vrea să ajung,
după ce poștalionul a schimbat câteva perechi de cai,
la orele serii să trec pragul zgomotoaselor hanuri,
să mi se îngusteze ochiul spre cămile cu vin,
să adorm cu capul pe mese de lemn fără să-mi pese
de numele hoților încrustate pe frunte,
să visez un drum, chipul de pe un tablou chemând
un trup și trupul acela să fie el meu ,
ca să pot pleca, mai departe,
în lume

Corăbii

Noi ne-am născut pe două insule foarte depărtate,
nu erau înconjurate de apă, ci de un vis
la fel de nesupus ca mișcarea oceanelor,
pe suprafața lui, purtate de curenți și de vânturi
(căci respirația se travestește după cum este spectacolul)
corăbii diafane – sentimentele,
cu ciudata lor încărcătură înaintând prin primejdii;
se stârneau deseori valuri vânând din văzduh pescărușii,
iar când norii acopereau Steaua Polară
busolele amuțeau ca lovite de trăznet
și zile întregi sentimentele pluteau oarbe pe-ntinsuri;
toate acestea erau lucruri foarte simple
pe lângă atacul piraților,
în valuri,
o, spaima atâtor abordaje,
și bărbile aspre și ochii lucind, plini de poftă;

Într-o astfel de corabie am călătorit
unul spre celălalt,
iubito,
pe când oasele lui Columb
nici nu se alcătuiseră;
după plecarea noastră spre noi,
insulele acelea s-au scufundat și
nimeni nu s-a gândit
să le treacă pe vreo hartă.

Iubește-mă trist

Iubește-mă trist zi spânzurată pe ziduri
odată cu rufele gospodinelor,
n-am făcut nimic pentru tine, în schimb,
m-am răsfățat cu secundele tale,
călcându-le ca pe un gazon proaspăt tuns
ți-am băut cu nesaț zorii în pahare albastre,
aveau gust de lapte proaspăt,
de clorofilă acidulată, de vin de coacăze;
n-am știut că persoane necunoscute
ți-au rupt din lumină făcându-și din ea batiste
de pus la buzunarul de sus,
ți-au prădat fagurii, argintăria,

ți-au dat iama prin colecția de tablouri
și ți-au vânat , măcel, câmpuri întregi
de cocoși ai dimineții
pentru propriul lor ospăț;
m-am mulțumit să citesc ziarele cu știri mondene
și să cred că ești bine și nu ți s-a întâmplat nimic rău,
eu, neînsemnatul, eu, purtătorul
unui nevăzut număr la gât alocat de evidența populației,
îți cer în genunchi iertare acum pentru vina
de a te crede invulnerabilă în fața delicvenței prospere.
Dar tu erai ca și mine, un număr din calendar,
mai copilăroasă încă, la fel, cu capul în nori,
dacă mă gândesc bine:
împletești franjuri din raze la ferestrele noastre,
cânți dis-de -dimineață împreună cu guguștucii
în arborii cartierului,
înalți zmeie pentru copii și le dăruiești vată de zahăr ;
pui în palme bănuți săracilor,
așezi coroanițe pe fruntea mireselelor...

Iartă-mă zi, spânzurată de ziduri,
odată cu rufele gospodinelor,
și iubește-mă, cu disperarea și cu tristețea ta...

Ceasul din turn , stampă

Somnolent, obosit, taciturn,
bate ora exactă ceasul din turn,
și-o aruncă în urbe peste triluri și punți,
peste ziduri roase și frunți,
catapultă e ora , bing-bang,
intrând prin ferestre în case de rang,
în obscure, pitorești domiciliu,
cum încă se văd și azi prin sicilii,
și ora perfidă, lovește în plin,
parcă ar fi capul unui vechi rasputin,
în cercănul ei adormiră prin veacuri,
domnițe-n dantelă curtate de fracuri,
umbre pe ziduri, muzici febrile,
tropot de cai, lumini de feștile,
de sute de ani trecerea ei,
pârjoli, fără număr, bărbați și femei,

prin paturi abrupte, prin divane fierbinți,
sub sfâșiate cearceafuri scoase din minți,
altădată urcă ostașii pe cai,
petrecând-i la luptă-n alai
punându-le scuturi în mâini
și-n ranițe sare și pâini.

Somnolent, obosit, taciturn,
bate ora exactă ceasul din turn,
și-o aruncă în sus, foarte sus,
până piere-n văzduh și-n auz,
până se preface în os și în cretă
începând să bată în altă planetă
și atunci cântă iar, din țării,
pentru morți, muribunzi, pentru vii...

Transcrieri

Mâna ta lăsând să cadă
o frunză în golul dintre fluturi,
spirală de aer cu miros de mentă -
chipul unui sentiment
în septembrie..

Arlechin

Târzie ora, ca un cearcăn
pe chipul zilei în declin,
pe scena altădată plină,
mai joacă doar un arlechin,

N-are nevoie de scenariu,
de autori divini în har,
mulțimea aplaudă-n neștire,
și iese-n brânci prin Sărindar,

O voie bună, de ospiciu,

culoare dă orei de-acum,
deasupra însuși arlechinul
zeu nou, al timpului de scrum..

Peste catapetesme

Peste catapetesme
numai miresme
în unduire,
straie de liniști,
de nemărginire,

Faguri de sunete
doar murmurate
peste catapetesme
înrouate,

Dincolo de ele, aerul,
susul,
se-nfrățesc
precum pâinea cu prânzul,
setea cu apa,
fruntea cu cerul,
dincolo, nepătrunsul,
misterul.

Peste catapetesme
numai miresme
și Trupul Acela
înviat din osândă
cât lumina de -nalt,
refuzând să se vândă,
trupul de om, de salcie,
de abur celest,
de tămâie,
de Iubire Întâie,

Cât cerul e!
Pe dinlăuntru: mai mare!

Peste catapetesme
deslușiți-l întreg:
om,
veșnicie
și floare

...

Doamne, cuvintele Tale

Din ce ai spus, Doamne, totul s-a adeverit,
s-a înrouat, a dat în floare, s-a nețarmurit,
au mers cuvintele Tale, nu o dată, pe ghimpi,
sângerând prin spații și timp,
cu tălpile goale, prin nisipuri fierbinți,
dar neînfrânte au ajuns la țărnul dorit,
asemenea viitorilor sfinți...

Au cutreerat lumea la pas, pe frig și-ntuneric
s-o urce spre taina și mirul Celui Jertfelnic,
răgaz n-au avut, setea să-și curme,
nici foame; au întrupat drumul Golgotei,
de vrednici păstori ai umanelor turme,

Au bătut la porți ne-nstelate și Fiii-au deschis,
și-atunci fosta lucrarea celui dintâi Paraclis,
cuvintele tale, Doamne, cele luminând în minuni,
le-am făcut temelii, iubiri, rugăciuni,
le-nmulțirăm – cum , prin Tine, însele zic,
precum holda cea nouă din magicul spic.

Din ce ai spus , Doamne, totul s-a adeverit,
s-a înrouat, a dat în floare, s-a nețarmurit,
câmpiile vorbesc cu verdele, apele glăsuiesc cu șopotul,
arborii cu frunzele, norii cu ploile,
doar tu, Doamne, cu Toatele,
cu Eternitatea și Clopotul...

Nuferi blestemând

Am auzit ceea ce credeam
că nu se poate auzi vreodată:
nuferi blestemând.

Stăteam pe malul lacului jucându-mă din priviri
cu zborul discontinuu al unei libelule;
sub ea, apa tremura imperceptibil, lovită parcă
de o răsuflare apropiată când, deodată, un murmur straniu
mă-nvălui; eram absolut singur, căutam
binecuvântarea liniștii, cu untdelemnul ei bun pentru mir:
de unde venea șoapta aceea monotonă ca o litanie?

Găsisem, în sfârșit, pe mal refugiul din vacarmul zilnic;
în fața mea luciul apei, în spate, pădurea, deasupra
cerul purtând în brațe, ca ofrandă a verii, catedrala
unui nor alburiu în care oficiau
zeitățile necuprinsului:

Cine vorbea lângă mine prin cuvinte
mai mici decât găzele?

Răspunsul veni mai târziu, surprins
în mișcarea ușoară a nuferilor
supraviețuind printre resturi împinse
de valuri, printre duhori și rădăcini putrede.

Nuferi blestemând?- m-am surprins
întrebând cotropit de-o mirare nemaitrăită.

Și voi?- am continuat privind
peste umeri; nu era nimeni.

Căutăm semne în toate.

În scoarța crăpată a unui copac unii
au văzut-o pe Maica Domnului vărsând lacrimi.

Altora li s-a arătat Iisus, vara, trecând
spre Cina Cea de Taină
printr-un lan de grâu .

Eu am privit de aproape doar nuferi blestemând.

Al cui e semnul și de unde vine?

Despre libertate

Superbei noastre dizidențe anticomuniste

Mai toți îi făceau cu ochiul pe furiș,
să nu fie văzuți de după ziduri,
între două rachiuri tari;
erau mai curajoși la cârciumă,
li se spusese că libertatea ar fi damă de consumație,
dar nu pentru ei;
ar fi vrut s-o atingă, să-i mângâie pulpele,
să-i pipăie sfârcurile,
să se îmbibe cu mirosul ei,
dar mâinile le rămâneau în aer,
ca deasupra unui tablou
de mari maestri...

Vorbeau între ei fără să se audă,
cu cât erau mai surdo-muți,
cu atât se-nțelegeau mai bine: prin mimică.

Mimica întruchipa școala curajului.

Astfel au început unii să-i facă gesturi obscene
pe sub mese, după cortine,
să-i ceară favoruri
cu plata în viitor.

S-au depărtat de ceilalți
mai cu frica lui Dumnezeu,
s-au mutat, cu gesturi cu tot,
la o masă mai ferită, departe de orchestră.

Îi văd astăzi cerându-și un loc în calendare,
cu sabia ridicată.

În numele libertății...

Profeții noi

Ci drumul drept e, iată, labirintul,
noi profeții în lume bat monede,
cel credincios e cel care nu crede,
nici aurul nu-i aur, ci argintul,

Ce-i Ordinea? Puterea e-n De-a valma,
urâtul e-un record de frumusețe,
iar fesele ni-s prezentate fețe,
minciuna este cea ce naște faima,

Din mersul îndărăt, cândva, blamatul,
făcut-au unii mersul sacru,
în ștreang atârână- a hoț, nevinovatul,
iar dulcele, cel vechi, devine acrul,

Din scenă-i scos cel ce iubește sonul,
și-i pățimaș al ariilor celebre,
îl locul lui e-aplaudat a fonul,
cântând din coate, noadă și vertebre,

Cel ce deschide ușa-i plin de vini,
iar cel ce-o trece, el drumețul,
îți cere, oțărât, să i te-nchini
c-așa scrie mai nou, letopisețul,

Chiar becul roșu, semnul de bordel,
pe care-l reperau din marș recruții,
se va aprinde sub drapel,
la porți de nalte instituții...

Transcrieri

Trăit și după moarte, pământu-n rugăciuni,
coboară de pe buze mai jos - ni se așează-n mâini;
de cum se stinge șoapta omenească
în idoli se preschimbă.

Și-ncepe să gândească...

Prin erezii

Bravând călătorim prin erezii,
în vechi poștalioane de mătase,
spre burguri desenate-n nostalgii,
spre-un țarm precum Ulise îl visase.

Ne-oprim voioși pe la răscruci,
și-aprindem focuri, sigur, efemere,
și vinu-l proslăvim de la butuci,
trăgând la el ca sclavii la galere,

Bărbați, femei ne-ntoarcem la ospăț,
ospățul prim al fructului, știutul,
și drept victorie, în băț,
purtăm ca mărturie așternutul,

Apoi plecăm în iureș, cu alai,
de sărbători în calendar nescrise
dând bice năvășilor de cai,
spre alte orizonturi interzise .

Venim, călătorim prin erezii,
mereu parcă scăpați din cușcă...
și ne mirăm mereu că suntem vii
chiar dacă câinii nopții ne mai mușcă...

BALADE

Balada Duhului Binelui

Duhul Binelui, un domn cu joben,
cu mănuși și cu ghetre,
demodat gentlemen ,
și-a dat ieri, pe-nserat,
la timp de iubiri, la timp de furat,
obștescul sfârșit,
neplâns, nebocit,
într-un vechi și mizer cartier,
retragându-se singur
în cel de-al noulea cer,
cât mai departe
de unde-a plecat,
gârbovit și uitat.
O babă cu andrele la gât,
murmura: A fost amărât,
o ducea greu, foarte greu,
bine că l-a luat Dumnezeu
salvarea-a venit, dar târziu,
după o ora și ceva – nu mai știu,
dar degeaba firave, inocente iluzii,
că oricum n-avea-n dotare oxigen și perfuzii...
Alta, din contră,
și încă două vecine,
erau de părere că bătrânul
se ținea încă bine,
și-ar fi putut,
ani buni să le mai dea bani
cu-mprumut...

ba chiar, pentru că s-a lăsat de fumat
l-ar lua de bărbat...
Susțineau alții c-a fost venetic,
slujbaș ici și colo, cu-n salar de nimic,
divorțat de trei ori,
un individ cu capul în nori...
veni însă un altul – atotștiutor,
bătrânul cel mort a fost turnător,
l-am văzut eu, se uita cam pieziș,
când dădea la vreun cerșetor mărunțiș...
Astfel Duhul cel Bun, ponosit și ciudat,
moare în cer repetat
arătat de degete mii:
vinovat,
vinovat,
vinovat...

Câteva cuvinte

Câteva cuvinte s-or preface-n rouă,
altele în iarbă, altele în vin,
unele-or să ningă, altele-or să plouă,
ne-or aduce, multe, și extaz și chin,

Trăitoare-n urbe și văzând cam multe,
știu ce e azurul, dar și cerul trist,
ne aruncă-n față flori și catapulte,
ne cântă la mese și Elvys și Liszt,

Când ne iau în brațe, când în hău ne scapă,
uneori ne fură, dau și cu-mprumut,
ne ridică-n ranguri, ne conduc la groapă
și ne pun sigiliul de ultim sărut,

Mult mai guralive și mai târgovețe,
își ridică poala, să avem noroc,
vând ridichi și morcovi și mărar prin piețe,
când te strâmbi la preț, se supără foc,

Cât despre origini, unele-s plebee,
altele, din contră, zic că-s de import,
când le ceri dovezi te întrebă: ce e?

și-au pierdut în neguri bietul pașaport,

Unele cu morgă, își declină soarta,
după un criteriu, deh, cu greutate:
noi suntem de viță, noi slujirăm arta,
nu de ieri de azi; de-o eternitate!

Cum sunt eu- răspuse-un cuvînțel timid,
ce părea la mutră ca picat din cer,
eu sunt ponegrit că –aș fi ... apatrid,
dar am rădăcina tocmai în Homer!

Fiecare-și trase de departe- un fir,
care să îl lege de o vârstă veche,
au urmat la rând Moliere, Shakespeare,
marii autori, fără de pereche...

Multe invocară nume-zeci de zeci,
care mai înalte, care mai sublime,
căci se-ntoase parcă în biblioteci,
lumea ce-și uitase țărnițele prime...

Spre sfârșit, când lista zornăia de nume,
un cuvânt în șoaptă – veșnicia crescú-!-
spuse că el vine dintr-o Rugăciune,
care se numește, simplu, Eminescu...

S-au întors vreo două, cu luare-aminte,
tot din Eminescu și ele se trag,
dar tăcură mîlc, vremea e firbinte...
altele săriră, puse pe arțag,

Câteva din urmă, cică postmoderne,
se uitară-n silă, surâzând viclean:
care Eminescu? Artă? Baliverne!
pentru noi, sărmanul, e-un liliputan...

Mai spre-apusul orei, când se dă semnalul,
ordinei a toate – după rost și legi,
cade și cortina anunțând finalul...
amforele sparte redevin întregi,

Și reintră-n scenă cei ce-au fost acolo,

rotunjind imperii, aurind nisipul...
brusc se-oprește ceasul falșilor Apollo,
tina, numai tina le dorește chipul.

Câteva cuvinte s-or preface-n rouă,
altele în iarbă, altele în vin,
unele-or să ningă, altele-or să plouă,
ca-ntr-o risipire vastă de divin....

Ogiva unui timp, sihastră

Ogiva unui timp – sihastră,
tăiată sus, lângă crenel,
un turn e tinerețea noastră,
rămas din veșnicul rezel,

Noi nu numirăm războirea,
cu unu sau cu doi roman,
deși pământul, cerul, marea,
le-am cotropit visând prin ani,

Trecând prin sabie și foc
și timp, și vis și sfiiciune,
noi am prădat ca într-un joc
și-am renăscut ca-ntr-o minune,

Tratatele purtând peceți
de lună plină, de zefir,
în văzul lumii, cu trompeți,
le-am rupt sub tandri trandafiri,

Ogiva unui timp – sihastră,
tăiată sus, lângă crenel...
Un turn e tinerețea noastră,
rămas din veșnicul răzbel...

Negustorul din Brebant

Să mergem, doamnă, în Parâng,
pe-al raiului versant, cel stâng,
ca să culegem pietre rare,
de forme pure și bizare,

Ci a trecut pe-acest versant
neguțătorul din Brebant,
cel mult vestit, surâzător,
în chip de tainic călător,

Venea târziu de la un târg,
câștigul îi dăduse-n pârg
și dolodora de avuții
călca poteci sub cer pustii,

„Cum să ajungă la Paris
pe drum nesigur și deschis?”
-”Decât pădat, amar să plâng,
o iau încet peste Parâng!”

Își zise straniul călător
în forul său interior,
de om de bine și pedant,
cum sunt mai toți din cel Brebant...

Așa ajunse el pe-aici,
nebiciuit de nici un bici.
ci doar mânat de-un vis ciudat:
„...Și se făcuse că-s prădat...”

Ținea poteca pe sub stânci,
a mers pe coate și pe brânci,
prin ploaie, zloată și furtuni,
a înfruntat ger și genuni,

O, și acuma ar fi mers,
de n-ar fi auzit un vers,
sau cam așa ceva rostit
de-o voce care i-a vorbit:

...”Stai călătorule din drum,

privește-mă chiar dacă-s fum,
la pieptu-mi vino să te strâng,
sunt ciobănița din Parâng!”

Și glasul cald l-a ispitit
pe negustorul iezuit
și presimțind ales festin
din toți rărunchii i-a spus:”Vin!”...

Năluca dulce, cum-necum,
a fost doar boare, aer, fum,
și vântul modela din ea
un trup frumos, ce nu era...

Dar negustorul din Brebant
a scos galant un briliant:
”Al tău va fi de-i fi a mea.
..Și briliantul strălucea...

Vorbea cu el, cu sinea lui,
cu muntele privindu-l șui,
vorbea cu toate și cu tot:
”Mă frige inima, nu pot!...

Aici rămân, pe acest versant,
nu îmi mai pasă de Brebant,
chiar dacă viața îmi voi da
aici o s-o aștept pre ea”...

Și-a stat ani mulți nemângâiat
și a sperat, a tot sperat,
dar într-o zi, la sfințit,
s-a întâmplat că a murit

Și sacii bogăției sale
au luat-o, îndesați, la vale,
și-n prăvălirea tristă,oarbă,
căzură pietrele în iarbă.

Luciră ani în șir la lună,
pe vreme bună sau furtună,
luciră pân’ sau stins și ele
de dorul de a fi inele...

Să mergem, doamnă, în Parâng,

pe-al raiului versant, cel stâng,
ca să culegem pietre rare
de forme pure și bizare,

Să le culegem visători,
argonauți târzii prin nori,
să le culegem clandestin,
când plânge sufletu-n destin,

De parcă-ar fi proscris pe veci...
Să mergem după pietre, deci,
pe malul raiului, cel stâng,
din muntele duios Parâng...

Călcând prin polen

Cândva călcarăm prin polen,
o, mai trăia pe-atunci Verlaine
și-n jurul nostru cai spumați
miresmelor erau dedați,

Și nechezau, lichizi, în frâu,
treceau prin aer ca prin râu,
cândva călcarăm prin polen
o, mai trăia pe-atunci Verlaine...

Și caii au zburat în cer
în depărtatul emisfer,
și caii s-au întors prin ploi
și albul lor este noroi...

Cândva călcarăm prin polen
o, mai trăia pe-atu

Iluzie, alt turn din Pisa

Frumoasa doamnă Beatrice
a sucombat ieri la Paris,

frumoasă nu acum – cândva,
când turnul Eiffel se nălța,

A fost modelul ideal,
pentru miragiul ei carnal,
la mulți peisagiști divini,
parizieni și florentini,

Trăia-ntr-o cameră, modest,
cu geamul lăcrimând spre est,
între cafea și-ntre țigări
mergea ca trenul între gări,

La lift era văzută-ades ,
purtând pe cap un fel de fes,
pe umerii fragili de tot,
un vechi și demodat capod,

Se mai ducea, din când în când,
să-și țină-n colț, la carne, rând,
vecinii o iubeau nespus
și nu credeau că s-a și dus...

Da-n proaspătul ieșit ziar
citiră-anunțul mortuar
în care se-arăta precis
de moarta doamnei Beatrice,

Se pare c-a murit ușor,
că scrie-n el „fulgerător”
...cuvintele – și ele, plâng,
Vai, suflete nătâng, nătâng...

O masă, scaune, tablouri,
în rest – nimic, niște zerouri...
atât lăsat-a-n urma ei,
ceva bănet, niște cercei.

Stătea-ntr-o ramă însăși ea,
lascivă, pe o canapea...
și ochii, ah, argintul viu,
priveau spre propriul ei sicriu,

În fine, liniștea-a venit
și-n pieptul ei prea șubrezit,
iar clopotele care bat

acoperă câte-un oftat...

„Sărmana doamnă Beatrice,
fiică a marelui Paris,
gingașă ca un boloero,
trufașă ca un Waterloo,

Naivă, tandră ca un crin,
te duci de-acum în țintirim,
te duci, de îngerii cei buni,
călăuzită prin genuni...

Dar când mai toate s-au fost zis
se auzi: „Oh, Beatrice”..
În colțul camarei, un el,
un moșneguț, un bătrânel,

Era străpuns de-al artei chin,
un artist plastic florentin,
ce-o avuisese drept model,
spre a-i inspira al lui penel,

De-abia venise la Paris,
când o-ntâlni pe Beatrice,
să se afirme – oh, ce greu
de-o vrea prea bunul Dumnezeu...

Și Beatrice, cum stă, așa
pare a fi opera sa;
culori, peneluri, ore, vieți,
o, cum ne-nveți și ne dezveți;

Iluzie, alt turn din Pisa...

Și Beatrice murind, proscrisa,
chiar doamna sucombată ieri,
spre care cad troieni, tăceri...

Ce timp! Ce pulberi ning ciudat...

Când este frig și trist în lume,
când vremea-i fluieră-n altar

și viața-n răscolire fum e,
când ploile decad în brume
și brumele au gust de var,
să ne oprim pentru o clipă,
ca-ntr-o livadă delirând
sub arșițe ce-n fructe țipă,
trăgând-o vie în pământ;
să ne oprim pioși în plânsul
neauzit și netrufaș,
al unui om murind într-însul
sub duhul vechiului oraș,
să ne oprim în plânsu-i moale
și mătăsos de sfânt bătrân,
(un fel de liniștită vale
cu umbre adormite-n fân).
Cândva a luat cu cununie
fecioară aprigă la danț,
i-a zis pre limba-i: Meserie
și și-a deschis tocilărie
în urbea-poartă de Bizanț...
El ascuți o viață lungă
la roata șiroind scânteii,
dar virtuoza a fost s-ajungă
când se rotea mireasma-n tei,
când spumega văzduh-a floare
ne-ncăpător și răzvrătit,
era în patemi și culoare
un dor nebun de infinit...

Pe firma pusă într-o vineri,
bătută-n cuie chiar de el,
scria cu zâmbete de gineri:
”Tocilărie. La Ionel.”
Suna frumos! Un vers din Fernic,
cântat nazaș și pătimaș,
era și mândru și puternic,
știut în Văcărești, pe Căuzași...

Ce-i spuneți, ani, de lăcrimează,
de plânsu-i mușcă din priviri,
o, chiar mușcatele din vază,
devin mai roșii, mai subțiri,
ce amintire de rugină
îi strecurați în piept târziu
de fruntea-i nu i se-nșenină,
de parcă lacrima-i sicriu?

O, întâmplare tâmpla-i strânge,
(a fost- se pare- drama lui)
... o lamă de cuțit – și sânge...
(nu i-ar dori-o nimănu).

Bătea în geamuri lin amurgul,
cu degete de pianist,
un fum învăluisă burgul,
zănatec, vesel, altruist,
când îi trecu deodată pragul
un tânăr parcă rătăcit,
dar chipeș, de mai mare dragul,
ținând în mână un cuțit;
sclipea unealta ca o undă
curgând sonor prin lăstăriș,
sclipea, și-n seara aceea scundă
se tânguia după-un tăiș,
cum numai” La Ionel” se poate,
la ora serii vineții,
când clipele nevinovate
se hârjonesc prin pădăii...

Îi zise meșterul:”Prea bine”
și se-aruncă în arta sa
cum nu se-aruncă fitecine,
ci doar un as, un as sadea!
Și fierul , bucuros să ardă
se subția sul el rotund,
ca într-o stampă garibaldă,
ca într-un document burgund,

Alături, tânărul cu gândul
abia ținut în chingi, temut,
bătea mărunț și-ncet pământul,
de parcă-un vis l-ar fi durut...
Proptit în calda-i osteneală
Ionel doar sinele-și scruta
să-și scoată arta la iveală,
precum doar el se pricepea,
și arta-i, iat-o, sclipitoare,
cuțitul licărind lumini,
stând dreaptă ca o sărbătoare,
în fața căreia te-nchini,
când mulțumit își spuse:”Gata!”
se-ntoarse-n zâmbet spre client,

iar tânăr-ntorcându-i plata
i-a mulțumit condescendent.

Trecură luni, sau poate, anul,
când îi căzu sub ochi o știre,
scria-n ziar, cu tot aleanul,
despre o crimă... din iubire,
despre-un cuțit, vreo cinci cuvinte:
„frumos, lucind, cu lama fină...”
un gând îl sfredeli prin minte
un gând fierbinte, ca o vină...
De ar putea privi cuțitul,
o clipă numai, o zburare,
o, de n-ar fi nefericitul,
din vechea, strania-nserare!

Gând- faeton cu geamuri sparte
întors prin zile înapoi...
Șopti întâi un „nu se poate”
și-un „dacă totuși” mai apoi...
Căci tânărul- cum încă-l vede! –
ținea cuțitul într-un fel
așa cum ai lovi cu sete...
Și tocilaru-și zise:”El!”
El e făptașul fără urmă,
el, tânărul de-atunci, ciudat..
În juru-i totul e de brumă,
de soare-n hăuri scăpătat...
Îl vede stându-i înaintea,
ziaru-i parcă transparent,
...și lama de cuțit, fierbinte...
...și tânărul, condescendent...

Ce-ar trebui acum să facă,
e-al lui cuțitul, este clar,
un plâns privirea îi îneacă...
Ce-i el? Un simplu tocilar...

O întrebare-n mare teamă
cu un răspuns din depărtări,
l-au ars năpraznic, ca o flamă:
„Va fi chemat la cercetări?”
Cât Văcăreștii se mlădie,
să urce, să coboare-n veac,
o lume – lumea lui, îl știe,
chiar și romancierul Peltz Isaac...

Să i se plână lui? Să tacă?
Căta răspunsul în tavan:
o, domnul Pletz va zice:
” Iacă, e-un fapt perfect
pentr-un roman,
ia spune, frate, stai cuminte,
ce vină ți se năzări?
Căci viața merge înainte ,
ne-om mai vedea și-n 2000...”

Cu Peltz știa, nu e de joacă,
când inima ți-era mai grea,
”... stai omule, spunea, oleacă,
nu-i dracu’ negru chiar așa...
Venea-n atelier ades,
să mai miroasă Văcăreștii
pe care cu iubiri i-a dres
să-i pună-n pagina poveștii...

Ce timp! Ce pulberi ning ciudat,
ce tragedii cu iz de mentă,
cu Rudolf Valentino în oftat,
cu Greta Garbo succulentă...

Și filmul mut, mereu în derulare,
pe un ecran fixat în Carul Mare...

1987-2001

Comentarii critice despre poezia lui Florin Costinescu

Viața românească, 2/ 1973 –

Alexandru Lungu

Despre volumul „Adierea tărâmului” (Poezie și realitate, transfigurare și transcriere, Viața românească, nr.

O forță de transfigurare lirică destul de rar întâlnită în debutul ultimilor ani, cu un tonus susținut și o iradiere unitară, caracterizează volumul *Adierea tărâmului* (Editura Albatros, 1972, 64 pag.) cu care își marghează intrarea în poezia Florin Costinescu.

Tânărul autor, dacă nu ne înșeală memoria, a publicat sporadic în reviste, dar eșantioane separate, incluse sau nu în carte, care erau departe de a genera impresia majoră pe care o prilejuiește primul său volum.

Virtutea de frunte a acestei poezii ni se pare a fi concordanța dintre temperamentul viril, nu o dată aspru, al poetului, și rostirea stenică pe care vocea sa o adoptă, cu o siguranță de multe ori remarcabilă. Discursul liric (fără a lunea în discursivitate!) e dens și convingător, animat de o claritate necontrafăcută.

Poetul pare a cunoaște legea după care claritatea lirică nu-și are decât un izvor cu totul secundar și formal în transcrierea semanticii elementare. A fi clar în poezie înseamnă, în primul rând, a-ți exprima, într-alt fel decât într-o relatare cotidiană, propria structură temperamentală. Florin Costinescu se exprimă astfel pe sine, poezia sa încărcându-se firesc de transfigurări elocvente ale realității. Universul său, deși încă în formare, își impune substanța și mișcarea.

Unitară mai ales prin ton, poezia lui Florin Costinescu manifestă o diversitate tematică relativ redusă. E și acesta un semn de echilibru matur, mai ales în mijlocul împetrișării baroce de care suferă multe volume de început, deși avem senzația că unele filioane, de pildă cel erotic, sunt pe nedrept neglijate.

Poetul are un simț acut și nuanțat al trecutului, dar al unui trecut activ, proiectat în respirația prezentului și a viitorului. Câteva din poeme (*mult mai adânc; ce se petrece;*

decât dacă...) devin, pe această linie, demonstrații lirice ale faptului că istoria e și altceva decât element exterior și metaforă decorativă. Pe fondul ecourilor sentimentului istoric, geneza și germinația se implantează ca motive predilecte, ridicate însă din obscuritatea tulbure a misterului la acolada tainei descifrate: *dedesubt un sărut alt sărut/lovește o apă într-un țârm de-nceput/ deasupra o pasăre albastră ca o ceață// se face ziuă între pământuri un soare/ ne cutremură sufletul între hotare// dedesubt mării străbuni se trezesc/ cu mâinile printre semnițe înnegrite dar vii// încă o dată vor să le semene pe aceste câmpii (dedesubt, un sărut)*

Volumul lui Florin Costinescu conturează o prezență convingătoare și impune o poezie ale cărei perspective se așează sub semnul unor fecunde promisiuni. Cum poemele sale se pretează cu greu unor exemplificări fragmentare, vom încheia transcriind *poate există o maree*, piesă ce ni se pare sugestivă pentru înzestrarea tânărului poet:” *de câte ori îți rostesc vârsta/mă biciuiesc o mie de ecouri/și nu pot să mă apăr/și văd pământul cum și se ridică spre coapse/ca o apă neliniștită//poate există o maree a pământului/ a ierbii/ a copacilor/ când te înalți pe vârful picioarelor7 vârsta ta e un mprisos de albastru/ și verde/ dus pe aripile păsărilor unde încă nu este cer/și unde încă nu este aer/prin vârsta ta/ femeie tânără/ rătăcirea e un dumnezeesc privilegiu”.*

*

Întâlnindu-l pentru prima dată în mod direct pe Alexandru Lungu cu ocazia lansării volumului său de versuri „*armura de aer*”, acesta recunocându-l printre cei prezenți pe Fl. C., i-a oferit „recenzatului” următorul autograf: *Un singur nume se înscrie pe această pagină a prezentei armuri și anume cel al poetului Florin Costinescu cu salutul de păcate și candori al cărții, cu prețuirea înaltă și prietenia de cuvânt ale lui Alexandru Lungu. Primăvara 1973*

Dinu Flămând

Despre volumul *Adierea tărâmului* (Scânteia tineretului, 1 decembrie, 1972)

.... *Adierea tărâmului are un lirism curat, condus cu siguranță spre rezolvări metaforice dacă nu neapărat spectaculoase, totuși, de cele mai multe ori frumoase în simplitatea lor:”gesturi de cumpene peste arsă câmpie și somn/înșelând setea statornică ce ne apasă/sufletul. în ochii fetelor se luminează curând/deschisă ni-i calea spre marea amiază//sufletul neînvățat să asculte – răstălmăcește cuvântul și pasul în fel și chip/spre hora neistovitelor fete/prindem rădăcini și-n mișcătorul nisip//în deșertul fierbintelui pas/ancore strigă nume vechi de vapoare/o, în pieptul atâtor de vază bărbați/încă se nasc țârmuri de mare”.*

Îl atrage deosebit pe poet un ton de incantație vag blagiană, largă respirație evocatoare. Aceasta nu e decât o bună cunoaștere a resurselor intime, căci Florin Costinescu pare să fie, într-adevăr, pentru discurs, pentru texte pline, pentru avalanșe imagistice. Nu este puțin lucru să stăpânești cu siguranță ritmul interior și atât de înșelător al versului lung, din care te pândesc la tot pasul capcanele discursivității, diluția și imagismul pletoric. Iată

o frumoasă, alta decât cea cunoscută, laudă a seminței: ” *ca în piramide de grâu treceți-vă mâinile prin cenușă/ dumnezeesc este praful acesta de cer plumburiu înlăcrimat/e o oră în care cresc toate din pulberea lui/ochi numai ochi surpate azururi cu păsări și coroane de arbori// statui numai statui văzute din viitor decimate/e cenușa aceasta în straturi culoare de cearcăn/dumnezească e bună pentru mortar ca nisipul/ cenușa de pe inima lumii*”.(..) Este de lăudat la Florin Costinescu un simț neostentativ al proporțiilor. Cred că nu am citit de mult așa curate poezii despre patrie, despre glie, despre vârstele omului („*să privești un copil printre două spice necoapte/ce mult va semăna el cu o flacără pe câmpuri*”), sau crochiuri de un cromatism sensibil(...) De fapt, autorul este eminentamente un contemplativ, prea puțin supus asociațiilor imprevizibile ale fanteziei, un poet care-și construiește cu destulă grijă suma demonstrativă.

Laurențiu Ulici

Despre volumul „Nașterea zilei”(Contemporanul, 29 septembrie,1989, Cronica literară, Început de toamnă)

Captiv în propriu-i labirint, construit de el însuși „linie cu linie, cotitură cu cotitură, umbră cu umbră, lumină cu lumină, așteptare cu așteptare” și scriind înăuntru-i „poemul vârstei de cincizeci de ani”, Florin Costinescu abandonează în *Nașterea zilei* („Ed. Albatros, 1989), multe din liniile de atitudine lirică ale poeziei sale mai vechi spre a-și apropia altele, intim aliante regimului afectiv și orizontului intelectual ale maturității în pragul toamnei. Tensiuni noi cuturează „spațiul lăuntric” al poetului, alte întrebări îl solicită, alte îndoeli și, mai ales, alte îndemnuri îi motivează angajările sentimentale sau mișcarea gândului. Perspectiva generală e a trecerii ireparabile, traversată însă, pentru a o face nu doar suportabilă, ci și mobilizatoare , de o insistență undă luminoasă în al cărei înțeles se conjugă frenezia epicureică și disperarea invocației faustiene. Prețuirea clipei în neconținută trecere devine imperativul dintâi al reveriei lirice. Într-un peisaj desfrunzit, de „noiembrie interior”(nu e singurul record cu ultima perioadă a poeziei blagiene), cu o ardoare ce evocă, totuși, „chipul unui sentiment în septembrie”, poetul își trăiește începutul de toamnă, la cotele de implicare proprii „treptelor verii” de odinioară, privindu-și din mers respirația, unghiul privirii și tonalitatea la exigențele noii posturi, ascunzându-și cu abilitate în țesătura versurilor neliniștea de vacuitate și scoțând la suprafață, uneori cu grăitoare obstinație, disponibilitățile încă mari de vitalitate. „Maladia visului”, descrisă într-o „radiografie” cu aspect de parabolă a (pe)trecerii vârstelor ar fi calea de acces spre revalorizarea expresivă a tumultului afectiv în noile condiții, dar o cale căreia nu-i lipsește luciditatea recunoașterii limitelor, considerate ca fiind imanente naturii înseși, ca atare funcționale în chiar organicitatea lor: „Totul se vedea în el distinct,/precum ai privi din câmpie spre munți/imediat după ploaie:/ Anii aveau înfățișarea unor arhipelaguri pestrice/ împăștiate de vânturi necunoscute;/ Zilele, conturul unor meteoriți în miniatură;/orele nu depășeau mărimea locului de popas pentru călătoria unei vocale;/ secundele ocupau obscura suprafață a/unei neîmpliniri...// Vasăzică, conchise doctorul, potrivit-i cu atenție / în dreptul pieptului ecranul de rouă(care are /cel puțin două avantaje:/ calaritate perfectă, renunțarea la protecția plumbului)/de la un timp simți o depărtare/ în tot trupul/ o depărtare...// Și doctorul își mărește din ce în ce mai mult/ doza

de atenție, pe măsură ce pupilele/ i se impregnează de imaginile/ pulsatile de pe ecranul de rouă (deodată, își aduce aminte de mișcarea meduzelor...// când aprinse lumina în lumina de dinaintea/ își privi îndelung pacientul rostindu-și concluzia:”Maladia visului”// Și se moare? Îngăimă cel dezbrăcat/ până la brâu// nu, dimpotrivă – veni răspunsul, prin această maladie natura recuperează/ ce i s-a luat fără merit...”

Direcții tematice predilecte(erosul, natura, identificarea sinelui)și atitudini caracteristice (nostalgia, seninătatea elegiacă, interogativitatea, elogiul) se regăsesc și le răgăsim într-o compoziție înnoită, adecvată tensiunii întomnării, ce pune plasticitatea impresiilor și directetea nestilizată a reflecțiilor, într-o frazare în continuare calofilă, solemnă și abundent metaforică dar și discursivă, jurnalieră, scenarizată, de unde impresia nu tocmai exactă de rostire pe mai multe voci, când în realitate e vorba de o singură voce pe care medii acustice o reverberează în variante neasămănătoare. Lucrul se observă cel mai bine în poeziile de dragoste, pe cât de numeroase și în această carte, pe atât de învăluite, ca să nu spun mascate, de ambiguitate, care le face să poată fi luate când drept descrieri naturiste (un poem se și numește „Pastel”:"Noapte cu ușă deschisă spre primăvară,/somnul tău trecând printre sălcii înmugurind/maluri de ape,redându-le foșnetul;/ somnul tău dezlegând ierburile/poruncind-le să alerge,/somnul tău împletind cuiburi de păsări/și așezându-le/la încheietura de taină a crengilor,/ târziu, prin somnul tău,/ se aude tropot de cai tineri,/primăvara s-a urcat în șa,/vine spre ușă deschisă...”),când decupaje dintr-un presupus excurs introspectiv în care sentimentul erotic pare mai mult un pretext pentru reflecții pe anumite teme, a destrucției temporaleîn primul rând(precum această „Amânare”:"Închipuirea mea îți desenează surâsul -/ balon fosforescent peste vulnerabilitatea lucrurilor/atinse, cândva, de respirația noastră:O, cum se întorc ele spre mine/să-mi mulțumească pentru lumina târzie/ ce le caută, prin întuneric, conturul...// Tresărind din somnul ce strălucirea le-nvinse /lucrurile își găsesc fericite chipul dintâi;// Surâsul tău/ le amână încă o dată/ căderea în fum...”).

Curios, încercarea de a dilata clipa, de a se implica și de a imprima o forță de tip ascensional unei afectivități aflate, inevitabil, în alunecare nu se realizează – cum ne-am aștepta – printr-un surplus de concretețe a elementelor universului liric, dimpotrivă, abstracțiunile domină discursul poetului, iar când, totuși, concretul e prezent, sensul său propriu e neutralizat de semnificații simbolice, ceea ce nu-i decât tot o cale de abstractizare. Explicația e simplă și de ordin psihologic:poetul își caută reperele de principiu ale începutului de toamnă în care abia a intrat. În acest sens, Nașterea zilei este, plecând de la titlu chiar, cartea unei re-așezări a „apelor” într-o „albie” încă instabilă, ea însăși în formare. E ca un alt început, cu tot ceea ce îi este specific, de la avânt la nesiguranță.Un început de toamnă, cum spuneam, a cărui marcă de atitudine lirică e de-acum formulată(asumarea lucidă a „Maladiei visului”ca întâmplare naturală a trecerii)și a cărei formulă de expresie e acum numai schițată.

Alexandru Condeescu

(Contemporanul, 13 mai 1988, Un simbolist model, Viața cărților – Orizont editorial)

După 11 volume de versuri (dintre care 3 foarte frumoase cărți pentru copii), Florin Costinescu încă își mai surprinde critica atât prin varietatea „vocilor” și „măștilor” lui lirice, cât și prin disponibilitatea sa de ingenios împlânzitor de cuvinte, pentru insolite formule prozodice de nobilă și îndepărtată sorginte, sfidând cu program moda efemeră a zile și neputând totodată să se rupă de aerul pe care-l respirăm cotidian, al timpului său poetic: „*Cercul acesta răsând /în hohote/ cu cât mai mult ne închide;/ și noi desenându-l cu inocență/și îngândurare/ de parcă am face semn unei păsări pe cer*”. Simbolurile sunt elementul dominant în poezia lui Florin Costinescu: „*Am intrat, căutându-te, în pădurea-fără –de margini, cea de esențe tari, cea prin care colindă fără odihnă nesomnul – neîmplânzita fiară/fără de colți,dar cu ochii strălucitori,/ am intrat rostindu-ți numele/și fiecare copac mi-a spus aplecându-și ramurile/ pe aici n-a trecut/ cea pe care o cauți,/o fi fost aievea,/o fi fost izvorul acela,/ o fi fost vâlvătaia unui zbor,/o fi fost boarea de dimineață, /acestea toate, da, au trecut/ dar n-aveau chip,/nici trup,/sau erau și nu erau./ O, atunci, răspund , Ea a fost/și a plecat mai departe,/ în cealaltă pădure:/ cum aș mai putea să o ajung -/ ajută-mă, cântec – numai cu tine/ aș putea să-i aflu urma vreodată... ”*. Imposibil de atins în chip direct datorită înaltei idealizări, dragostea necesită o căutare veșnică, nu dramatică însă, ci ceremonială, urmând îndeaproape un cod al amorului, ale cărui prime legi au fost elaborate de trubadurii provenșali, de sonetiștii dulcelui stil nou și de prerafaeliții englezi. Iubita e unică, ea poartă un singur nume , Maria, el însuși având o bogată încărcătură simbolică. Iubirea este un lung prilej pentru rostire, pentru trecerea lumii în cântec și cuvânt. Ochiul nostru, obișnuit cu spectacolul sarcastic al derizivității sentimentului de către o parte a poeziei moderne, descoperă în poetul acestei încântătoare încrederi în „cifra doi” un urmaș târziu al simbolistilor unei imaginate „belle epoque”. Desigur, totul este un joc asumat de poet, cum suntem, de altfel, avertizați în *Locomotiva cu aburi* (inocența simplă nici n-ar avea altcum valoare lirică), dar un joc grav al evadării în alte timpuri poetice, ca în *Pe când tu dormeai fericită*, unde se petrec „mari serbări medievale”, ori în *Ogari elastici*, desuete ceremonii ale existenței: „*suntem foarte liberi, iubito,/să folosim parcurile publice,/întregul lor inventar brodat de ultima toamnă/ - în afară de iarbă și flori pentru care există/ lanțuri suav colorate -/ o, cât de liberi suntem , iubito,/ hai să ne-ascundem/ într-o colivie.(Ascunși)*. La acest tip de poet, însă, inima are circumvoluțiuni. Concepția despre iubire este intelectuală, poetul petrarchizează conștient, împingând alegoria și gândirea conceptuală a „primului poet modern” mult mai aproape de noi, spre melodioasele efluvii simboliste: „*Cândva visat-am prin polen/o, mai trăia atunci Veraline/și-n jurul nostru cai spumați/miresmelor erau dedați*”. Există o retorică simbolistă și un decor (parcuri, statui, parfumuri, nume proprii) pe care Florin Costinescu le cultivă cu virtuozitate un ultimele sale volume: „*Adio, deliranți castani/și inocenți și diafani/tăcuți, suavi și visători/ din rădăcină până-n flori*”(în *Imperiul de corali*); „*Fum în nervuri, aprinse ruguri/ în parcuri doar statuile nu mor/iar aerul e plin de voci/ parcă venind din Elsinore*”(în *Cercul și inocența*). Cu aceeași voluptate sunt cultivate și muzicalitatea, nedeterminarea; „*Acum când ninge nefiresc/ când tulburat de alb e visul/ nici nu mai știi de te iubesc,/ de-acel sărut nedat, promisul,/Și nici aminte nu-mi aduc/ de-un nume ce al tău să fie;/ memoria te-a ars pe rug /și te-a făcut melancolie,// Te bucură de-ai fost cândva/ și chiar dacă n-ai fost vreodată,/ ci lasă-mă să-ți spun așa: visarea mea sanctificată*”.

Născut în câmpia valahă, poetul face parte de fapt din familia sentimentalilor volubili ai romanțelor muntene, care-și ascuns prea marea vibrație și facilitatea emotivă sub măștile voit teatrale, tocmai de aceea lirice și grațioase, ale "râsu-plânsului". Moștenitoare a tradiției macedonskiene a versului „simfonic”, această ramură munteană a poeziei, nu o dată aforistico- sentențioasă, adesea străbătută de un înger al bizarului, a dat în poezia noastră modernă sonetele voiculesciene și poemele „dulcelui stil clasic” stănesciene. Cele mai izbutite creații ale lui Florin Costinescu își află formula lirică în acest joc rafinat al versului între trecut și viitor, ignorând prezentul imediat: *Rădăcina, Fără somn și timpuriu, Singur, în arena rotundă, Călătorul prin sine, Aer tulbure, După aceea, Nașterea cuvântului*. Există în ultimul său volum și câteva excelente poeme executate în cheia scriiturii hiperrealiste a poeziei existenței cotidiene, desenate cu ochi atent la amănuntul revelator și la exasperarea poetică moderată: *După amiază, Excursie, În fotoliul său rotitor, Aproape reviem*.

Autoportret al artistului la maturitate, ultimul volum al lui Florin Costinescu descoperă privirii chipul complex al unui poet sigur pe mijloacele sale, care și-a dobândit în timp, nu fără trudă și meandre, un teritoriu liric personal, mai clar delimitat de la un volum la altul.

Ioan Adam

Despre volumul „101 poezii”

(Saeculum, revistă de cultură, literatură și artă, anul 3, nr. 8- martie, 2004, Între cântec și descântec)

Așezat la începuturi sub lumina a două „stele fixe”: Arghezi și Blaga, poetul Florin Costinescu și-a reluat în ultimii ani „numărătoarea de aștri”, rememorându-și într-un volum subțire, antologic, propria-i creație. *101 poezii*, plachetă apărută la editura Viitorul românesc, este un posibil autoportret pictat, în maniera iconarilor pe sticlă, prin spatele oglinzii.

A rememora 35 de ani de poezie, îmbarcând reușitele într-o fragilă arcă de hârtie în care încap doar 101 poeme, e, desigur, un act temerar. Florin Costinescu este un menestrel din stirpea lui Radu Stanca și Șt. Aug. Doinaș, cum a remarcat cândva Alexandru Piru, dintre congeneri semănându-i doar Horia Bădescu, cu care împarte încrederea în cuvânt și bucuria cântecului. Poezia –cântec, poezia-pean. Poezia ca ritual vindecător este visul esențial al scriitorului. Paian, Paieon, era în mitologia elenă medicul zeilor, cel care tămăduia prin simpla atingere cu mâna, însoțită de invocația magică. Era, am spune azi, un taumaturg vindecând rănilor mai curând prin forța descântecului, decât prin leacuri miraculoase. Un poem frumos, echivalând cu o artă poetică, selectat de Florin Costinescu în noua lui carte, se numește chiar *Paeon*, iar gradația savantă de tămăduiri înșiruite aici dă seamă de felul în care înțelege el poezia: " *A fost străpuns de o săgeată/în umărul pe care ducea ofrandă/ iubirii – L-au chemat pe Pean, tămăduitorul// A fost lovit de tăișul unei săbii/ de-a lungul pieptului în care purta/bucuria victoriei-// L-au adus pe Pean ,*

vindecătorul, // *A fost atins de un pumnal/ la încheietura brațului cu care ducea/pocalul cu vinul împărțășaniei. // L-au trezit din somn pe Pean, mărinimosul, // A fost însângerat de buzduganul/prietenului credincios tocmai când se pregătea/ să-i dea o floare- // L-au implorat pe Pean, cunoscătorul // A fost călcat de roțile carului/celui căruia îi jurase credință/ până la moarte- // L-au implorat pe Pean, vraci neîntrecut // Pentru că ți-ai găsit timp/ de fiecare dată/ punând balsam și pe rănile celor vrednici/ și pe ale celor nevrednici, // Pean, privește:/ Această lume/ Este a ta! / Vindec-o de la capăt! „*

Recapitulând, putem spune că Florin Costinescu crede că rolul poetului este acela de vindecător al rănilor din iubire, din trădare, din credință înșelată, mulțimea lor, impunătoare în timp, transformând lumea într-un gigantic pacient ce trebuie mântuit prin cuvânt. Sub veșmântul declamatoriu al poetului, care s-a visat rând pe rând ca un fel de atlet purtând în loc de torță o ramură de veșnicie, apoi ca astronom ispitit de numărătoarea de aștri, ca geolog fascinat de ochii pământului, ca retor pus în vremelnicele împas de marele semn al mirării (am enumerat, fugitiv, câteva din titlurile cărților publicate de autor din 1972 încoace) este de aflat, așadar, un substrat mai dur, compus din elemente grele. O încercănare a gândului, o disperare greu stăpânită, o sfâșiere a trupului astral în roțile marelui orologiu al Cunoașterii dau acestor poeme caligrafiate cu o minuție de orientare a încărcătură de dramatism care le scoate nu de puține ori din simpla sferă a incantației, ducându-le pe tărâmurile meditației. Poetul e profund, tulburător, reflexiv, tocmai atunci când nu e explicit, filosofard, retoric. (În ciuda selecției extrem de restrictive, tot au mai scăpat câteva poeme de această factură și așa cita cu titlu semnificativ *Maculatură antică*.)

Privindu-l în oglinda acestei antologii se vede limpede că două sunt ipostazele lui lirice convingătoare. Cea dintâi este aceea a elegiacului care a învățat „lecția toamnei” și știe s-o repete în păienjenitul unei lumi declinante: ”*Repet în gând lecția toamnei/pornind de la frunză, // Nu începe cu frunza, /îmi spune toamna, / ci cu propriul tău sânge, // Repet în gând lecția toamnei/pornind de propriul meu sânge, // nu începe cu sângele tău, /mă sfătuiește umbra subțire a copacului, / rarul luminii de adevăr mai aproape-i, // Repet în gând lecția toamnei, / pornind de la rarul luminii... // și numai ce aud cum cerul se sparge/izbit de ora/ amurgului...*”

A doua, nu mai puțin convingătoare, este cea a baladistului care utilizează anecdotismul metaforic pentru a insinua o învățătură. *Iluzie, alt turn din Pisa* (reluare în registru comic a mitului lui Pygmalion), *Neguțătorul din Brebant* (un fel de legendă etiologică), *Pomul lăuda* (amară retrospectivă a tropismului nostru etnic), *În țara utopiei, Roz...* și mai ales ultima baladă din plachetă, *Ce timp! Ce pulberi ning ciudat...* sunt, vorba poetului, *peanuri* ce vindecă provizoriu deznădejdea prin strălucirea și susurul unui cuvânt, ale unei rime rare, ingenioase, livrești. Din poema finală, elaborată timp de paisprezece ani, care încheie ca o paftă grea demonstrația de virtuozitate prozodică a poetului, așa cita ultimele versuri gândindu-mă ce destin editorial ar fi avut melancolica baladă în 1987, când Calea Văcărești se năruia sub asalturi demente: ”*Venea-n atelier ades, / să mai miroasă Văcăreștii, / pe care cu iubiri i-a dres / să-i pună-n pagina poveștii... / Ce timp! Ce pulberi curg ciudat, / ce tragedii cu iz de mentă, / cu Rudolf Valentino în oftat, / cu Greta Garbo succulentă... / Și filmul mut, mereu în derulare, / pe un ecran fixat în Carul Mare...*” Florin Costinescu rămâne pe tărâmul poeziei prin încrederea în cuvânt, în forța lui de a vindeca rănile lumii.

Mircea Iorgulescu

Despre volumul de debut *Ramura de veșnicie*, Ed. Albatros, 1972 (prezentare pe coperta a 4-a)

Un patetism reținut fără efort aparent, o discreție în care nota esențială a lirismului său incantatoriu se dezvăluie fără ostentație caracterizează poeziile cele mai bune ale lui Florin Costinescu, ardența elanurilor fiind sublimată într-o calmă contemplație elegiacă. Energia lirică se convertește în muzicalitate, vigoarea se transfigurează într-o pură vibrație a sentimentelor, remarcabilă fiind capacitatea de extensie emoțională.

Al. Piru

Despre volumul „Cercul și inocența”, Editura Cartea românească, 1987, (Suplimentul literar-artistic al Scânteii tineretului, 23 iulie 1988)

....Găsesc necesar să scriu azi despre trei poeți pe care îi cunosc personal, chiar dacă n-am toate datele sau volumele lor.

Primul e Florin Costinescu care se apropie de 50 de ani, om de o mare bonomie, incapabil să facă rău sau să supere pe cineva, suportând cu resemnare inaderența sau chiar indiferența criticii la cărțile lui, acum în număr de zece, publicate în decurs de cincisprezece ani. Mi-a dat câteva din ele, dar, luat de alte treburi, n-am avut răgaz să i le citesc. Am citit-o pe cea din urmă *Cercul și inocența* (Cartea românească, 1987) și constat că nu e rea, ba e chiar notabilă, cum a scris mi se pare, n-am citit, Romul Munteanu. De observat întâi că Florin Costinescu și-a făcut un stil al său care nu mai depinde de nimeni, se pot face analogii doar cu Radu Stanca sau Ștefan Augustin Doinaș. Nu mă refer la calitate, ci la rolul de menestrel pe care-l afișează din când în când, la fluența versificației, la stilul galant, ușor vetust, cultivat cu știință, la o anume seninătate a spiritului. *Cercul* din titlul volumului e spațiul în care ne înscriem cu inocență, un cerc al iluziei, pe pământ ochiul unei fântâni ce ne așteaptă căderea, fără totuși să ne neliniștească, fiindcă toți suntem prizonieri ai timpului, cu se vede din poezia *Cîteodată*:” *Cîteodată îi spun clipei: întoarce-te/ cîteodată alungând-o: te du,/ cîteodată clipa e o umbră/ cîteodată clipa ești tu, // Cine revine, nu aflu/cine pleacă, nu știi/ întrebându-mă se face în lume târziu, // Cineva tot se întoarce,/ Cineva pleacă mereu,/ cîteodată clipa ești tu/ cîteodată clipa sunt eu,/ Te-ntreb, temător, despre mine/despre tine, uimită, mă-ntrebi,/ timpul, iubito, ne poartă în coarne răcoroase de cerbi... ”.*

Cine a pictat chipul iubitei poetului ca nebunul de Salvador Dali? Poetul răspunde galant:” *Dragostea mea:/ea te-a pictat/într-o zi pe când- erai foarte urâtă/ pentru că ai așteptat un anotimp întreg/ să îți se dăruiască patru cireșe/- două pentru fiecare ureche- / bijuteriile tale de primăvară... ”.* Dintr-un ciclu de balade (*Negustorul din Brebant, Copii în Noul Babilon, Ogiva unui timp, sihastră, Iluzie, alt turn din Pisa*) preferăm *Telefon*

pentru neant, Noul val și Trăsură veche cu împăcarea între vechi și nou visată de un iubitor al coincidenței contrariilor.

Romul Munteanu

Despre volumele *Imperiul de corali*, Editura Editura Eminescu, 1986, și *Cercul și inocența*, Editura Cartea românească, 1987 (Flacăra, 29 aprilie, 1988, Cronica literară, Poezia retro și înainte)

Întotdeauna au existat opere literare care s-au lăsat abordate cu o anumită greutate. Dar acum nu ne referim la textele de natură ermetică, opacitate în mod programatic, ci la prezența unor discursuri variate în cadrul creației aceluiași autor. Consideră că aceștia reprezintă factori posibili de perturbare în cursul procesului de receptare. Până la o anumită limită fenomenul ni se pare firesc. Opera literară modernă, fie ea și retro, nu mai are simetria carteziană a textelor clasice. E aceea drumul spre metafora metaforelor, recomandată de G. Bachelard ca un țel al criticului, devine aproape cu neputință de realizat. Același filosof francez spunea, atunci când se referea la demersul unificator al criticului că „o diagramă poetică nu este un simplu desen: trebuie să găsim mijlocul de a integra ezitățile, ambiguitățile” care... pot să ne îngăduie să visăm. Reveria criticului devine „șadar, cu puțință, în măsura în care el poate extrage o viziune unificatoare dintr-o operă diversă. Fiindcă, așa cum observa același gânditor,” nu se poate face poezie în sânul unei singure unități; unicul nu este proprietatea poeticului!”. Dar a fost, adăugăm noi. În schimb acum diagrama literară a unei opere se realizează prin deducție, care duce, în cele din urmă, la un act de reducere. Supuse acestor procedee, versurile lui Florin Costinescu din *Imperiul de corali*, (ed. Eminescu, 1986) și *Cercul și inocența* (Ed. Cartea românească, 1987), nu se lasă ușor încercuite. Rezistența textelor poate să provină și din faptul că diagrama poetică are o diversitate nereductibilă la unități dominante decât pe anumite planuri. Nostalgic și ironic, erotic și reflexiv, naturist și urban, Florin Costinescu trece cu ușurință de la poezia anotimpurilor la poezia clipei. Evident sau latent, erosul este acela care declanșează stările sale de reverie. Registrul literar al scriitorului se schimbă în funcție de anumite stări poetice, pendulând între rima clasică, versul liber, balada parodică, ironico-nostalgică și tonurile ușor desuete de romanță, cătate de altfel în mod programatic.

Retorica iubirii din *Imperiul de corali* este galantă, oximoronică, cuvintele fiind chiar după spusele scriitorului „puțin amărui, puțin dulci.” *Despre nașterea ta repetată/îți voi scrie pe această coajă de nucă/ și tu vei râde / și tu vei plânge/ ca pe marginea unei fântâni/ fără apă” (Nașterea repetată)*. Erosul rămâne centrul vital al acestui volum. Din el iradiază toate celelalte stări de conștiință. Iubita este prezență și absentă, proiecție a reveriei în timp sau umplere cu amintire a unor spații goale. Eminescianizarea este doar muzicală, adusă spre starea de incantație cu redundanță pură: ” *O distanță ne caută oarbă/ cu mâini diafane și reci, / golul nu poate să absoarbă/ clipa pe care o treci,*” (*Frukt de zăpadă, uitarea*). Tonul rămâne dominant colocvial. Între el și ea, circulă fluxuri de cuvinte și de conștiință reflexivă. Iubita este integrată într-un anumit circuit al fenomenelor naturii, fiind situată în cele din urmă ca o proiecție în spațiu și timp: ” *Ieri, a pouat fără tine/plaie de toamnă zăbrelită,/ arsură uitându-se înapoi cu furie, / tu erai*

plecată într-un gând de primăvară/ asemănător cu un continent” (Ploaie fără tine)

Discursul este ca un traseu dus-întors. Sentimentele se definesc ca un act de reverberație prin raportare la ea. *Anima este prezentă peste tot, fie doar ca amintire discret invocată:”E straniu tot, mișcarea nu-i mișcare/ ce deslușim, a fost cândva,/ ci culcă-ți fruntea albă-n palma mea,/ și uită munții-ncețoși, de sare” (Tîrziu de toamnă).*

Florin Costinescu este un poet liric cu o imaginație plasticizantă. În scenariul său poetic parcă și timpul devine personaj.

Florin Costinescu nu este un alergător după unele tipare ale poeziei de avangardă din țara noastră sau de pe alte meridiane. Poezia sa are un caracter reflexiv-descriptiv dominant.

De la tonul de romanță (*Decembrie*) se face ușor trecerea la poezia retro (*Locomotiva cu aburi*). Introducerea unui obiect tehnic perimat în peisaj e suficientă. Ieșirea din contemporaneitatea imediată se produce printr-o discretă glisare în trecut.

Citirea erosului prin grila altui poet este rară. Când poezia argheziană se constituie ca un strat de sensibilitate catalizatoare între eu și ea, efectele literare sunt pozitive.

În relația dintre interior – exterior se înscrie și trecerea timpului ca proiecție asupra peisajului. Septembrie rămâne, de fapt, placa turnantă a anului, fiindcă luna decembrie este doar o nostalgie după altceva. În septembrie se schimbă paleta de culori, cromatica peisajului, sugerând trecerea verdelui vital în galbenul văzut ca semn al sfârșitului de ciclu temporal:”*Singur în arena rotundă/ dilatată de sunetele ce încântară vărtec auzul,/ septembrie rostește pentru sine monologul/ trecerii vârstelor/ dinspre verde spre galben/ și aerul tremură a nevinovăție/ sub coaja brumată/ de strugure” (Singur ,în arena rotundă).*

Există însă în volumul *Cercul și inocența* (1987) o anumită poezie a zidurilor cetății, a marilor spații interioare, pline de tăcere în încremenirea lor nocturnă. Și acesta este un semn al percepției civilizației moderne dintr-o perspectivă retro:”*Într-un colț o găleată;/ o mătură rezemată de zid/ și coada ei/ măcinând tencuiala,/ încolo – liniște deplină/ până mâine la ora cinci și treizeci,/ când veșnica femeie de servici/ va întoarce o filă/ din calendarul de pe biroul / cu vedere/ în Piața Existenței Cotidiene” (Vedere în Piața Existenței Cotidiene).*

În *Cercul și inocența* există încă o deschidere concepută de autor ca un exercițiu de balade. Fără îndoială că această deschidere n-ar fi căpătat nicio semnificație dacă autorul n-ar fi investit-o cu o turnură burlescă, chiar și atunci când este sedimentată pe un eveniment tragic. *Negustorul din Brebant* este un fel de baladă *Loreley* întoarsă pe dos. Îndrăgostit de frumoasa umbră din Parâng, el moare neștiut de nimeni , bijuteriile lui pierind și ele acoperite cu frunze și ierburi. Nota hilară, imaginea lumii în deriziune sunt mult mai pregnante în poezia *Iluzie, alt turn din Pisa*.

Florin Costinescu este un poet cu mai multe voci. Departe de *noul val*, ironic, nostalgic, reflexiv, Florin Costinescu este tipul scriitorului care-și validează identitatea cu răbdare. Și dacă acum n-am putut decela matura metaforelor în diagrama poetică, încă insuficient structurată, poate că ea se va ivi mai târziu.

Valentin F. Mihăescu

Despre volumul Totdeauna iubirea

(Contemporanul, 30 noiembrie, 1979, Ipostazele iubirii)

... Acest anotimp de cumpănă interioară, această stare de toamnă, își pune sigiliul pe lirica erotică din al doilea ciclu al volumului, intitulat Final de sonete. Poeziile formate dintzr-un catren cu rimă încrucișată și un distih final sunt dedicate Mariei, ființă iubită, simbol plurivalent al feminității, maternității, devoțiunii, fericirii. Catrenul cuprinde o metaforă, ale cărei semnificații vizează alcătuirea unui portret sufletesc, iar distihul adaugă un consiliu de morală sau o constatare sentențioasă: "Vedeai odată lunecând corăbii/ pe-o mare-nchipuită, cu delfini/ și te temeai ca valurile- săbii/ să nu le taie pânda de lumini.../Anii, Maria, iată dau de știre/că locu-i tot mai strâmt de-nchipuire./Când didacticismul nu e prea apăsător, Florin Costinescu reușește lucruri remarcabile(...) În ultima secțiune a cărții (Dincolo de vămi) tema erotică este abordată dintr-o altă perspectivă temporală. Gesturile cuplului, recompuse pe ecranul memoriei, se estompează în oglinda timpului, își pierd realitatea, se situează într-un teritoriu al iluziei. Melancolia transpare în versuri cu parfum de romanță, pe motivul „zăpezilor de altă dată” (...) O noutate pentru poezia lui Florin Costinescu este ironia sarcastică, prezentă în poemul Roata norocului, meditație rece asupra hazardului existențial. Convingător, autentic, Florin Costinescu este un poet de care trebuie să ținem seama.

- **Lucian Chișu**

Despre volumul La umbra Corintului (Literatorul, 26 iulie-2 august, 1996, Livrescul ca excepție)

Ceea ce îl deosebește pe Florin Costinescu de alți „livrești” se referă la însuși actul creației, în care luminile culturale (*Corintul*, în situația de față) au numai darul de a declanșa, la un moment dat, acel primum movens al poeziei și nu de a recrea, cum se întâmplă cel mai adesea, același „motiv” în vechea structură de idei, dar prin cuvinte proprii. Informația culturală încetează de a mai avea acest rol, transformându-se în emoție sau, mai bine zis, într-un fel de energie declanșatoare a actului artistic, dus mai departe într-un mod foarte personal. Poetul nu ne oferă variante interpretative, ci juxtapuneri emoționale. Mitul lui Sisif, spre exemplu, devine „obiect în muzeul Resemnării”. „Iar eu/ îmbrăcat în haine de sărbătoare/învăț să pier,/ (e anul una sută de la moartea/lui Mihai Eminescu)/încetul cu încetul” spune în altă parte. Poezia *Ochiul* are, și ea, ceva din neliniștea harului divin: „Pânda de păianjen tremurând imperceptibil/ și ochiul de căprioară al zilei privind/ prin ea/ hașurat este totul,/grâul și macii,/mierla și nufărul/vântul și trestia,/ poezia,/ și mâna / ce o culege din cer...” Astfel de poezii nu excelează prin frenezia existențială, ci mai mult prin profunzimea observației, caracterul lor memorabil, când e atins, constând în idee și atmosferă: „Fumul, un fel de rugă în picioare/ a destinului”, concludă poetul care scrie „prins, întemnițat/intr-o noapte ciclopică”, izolat și totuși solidar cu luciditatea gândurilor sale. În numeroase dintre versuri (mai ales în ciclul *Cinci respirări recitindu-l pe Elytis* sau în poeziile *Așteptare*, *Prin numele nostru*, *Pasărea Phoenix*) sensul se dezvăluie din contexte a căror profunzime cere, pe lângă trăirea artistică, asumarea unui plan extins.

CUPRINS

Poezia și conturul vaselor celeste.....	5
DEMIURG DE PRIVELIȘTI	
Murmurul lumii.....	11
Porțile aerului.....	13
Balans întrerupt.....	14
Un altfel de asfințit	15
Alfabet necunoscut	16
Șansă	17
Tăvălugul	18
Nașterea cuvântului.....	20
Lied	22
Din trup în trup	23
Ce semn e acesta?.....	25
Nord	26
Vers din Lancrăm.....	27
Dacă poezia	28
Ceea ce spun(1).....	29
Ceea ce spun(2).....	30
Descântec	31
Descuț în altare	32
Dar picurat	33
Radiografie.....	34
Sub burniță.....	35
Transcrieri	36
1.Capul lui Thomas Morus/	
2.Tărâm asediat/	
Mult mai prielnică.....	37
Sufletul fluviului	38

Nesfârșire	39
Ceea ce n-am văzut niciodată.....	40
De nimeni culese.....	42
Natură cu moară de vânt.....	43
Anii	45
Octombrie	46
Fără întoarcere	47
Vama umbrei	48
Cel ce mi-a spus.....	49
Duh celest	50
În piața mare a orașului	52
Amintire cu Bob Dylan	54
Demiurg de priveliști	56
Transcrieri / Un ceasornic scufundat în sângele tău.../.....	57
Transcrieri/ Viața – cristalul îndelung șlefuit.../	58
Cinci respirați recitindu-l pe Elytis	59
1.Hrana cuvântului	
2.Transparența cristalului	
3.Definițiile albastre ale luminii	
4.Gura ta împărțind cuvinte zeilor	
5.Săvârșirea cântării	
Așteptare	62
Transcrieri/ Obiceiu de a arunca sămânța.../	63
Smog	64
Umbră vinovată.....	65
Secunda eternă	67
Povara frunții tale	68
FINALURI DE SONETE	
Cercuri după cercuri	71
Mai pot spera o ploaie	72
Tu nu-ți strigi bucuria	73
Porticuri vechi.....	74

Să scrii o scrisoare.....	143
Stăpâna păsării colibri.....	145
Râu de maci.....	147
S-au copt merele.....	148
Ci iarăși.....	149
Câte doi.....	150
Primăvară răzvrătită.....	151
Jocuri sfinte.....	152
Dacă.....	154
Tropot fără sfârșire.....	156
Desen.....	157
Rouă visătoare.....	158
Fruct de zăpadă, visarea.....	159
Trup, privire, auz.....	160
Eu te-am visat.....	161

CEASUL DIN TURN

Prapuri cenușii.....	165
Ogari elastici.....	167
În vechi orașe.....	169
Corăbii.....	171
Iubește-mă trist.....	173
Ceasul din turn, stampă.....	175
Transcrieri/ Mâna ta lăsând să cadă.../.....	177
Arlechin.....	178
Peste catapetesme.....	179
Doamne, cuvintele Tale.....	181
Nuferi blestemând.....	183
Despre libertate.....	185
Profeții noi.....	187
Transcrieri/ Trăit și după moarte.../.....	189
Prin erezii.....	190

BALADE

Balada Duhului Binelui.....	195
Câteva cuvinte.....	197
Ogiva unui timp, sihastră.....	200
Negustorul din Brebant.....	202
Călcând prin polen.....	206
Iluzie, alt turn din Pisa.....	207
Ce timp!Ce pulberi ning ciudat.....	210
Ceramică.....	216

COMENTARIII CRITICE/selectiv/

Alexandru Lungu.....	219
Dinu Flămând.....	221
Laurențiu Ulici.....	222
Alexandru Condeescu.....	226
Ioan Adam.....	229
Mircea Iorgulescu.....	232
Al. Piru.....	233
Romul Munteanu.....	234
Valentin F. Mihăescu.....	238
Lucian Chișu.....	239
Simion Bărbulescu.....	241

editie on-line www.cartesiarte.ro

Aceasta carte poate fi comandata la adresa : fcostinescu@yahoo.com